

Vlaams
Parlement

stuk **1582** (2011-2012) – Nr. 5
ingediend op 18 juni 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende het stimuleren en subsidiëren
van een lokaal sportbeleid

Ontwerp van decreet

betreffende het Lokaal Cultuurbeleid

Ontwerp van decreet

houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Ontwerp van decreet

houdende de ondersteuning en stimulering
van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling
van het provinciaal jeugdbeleid

Hoorzitting

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Els Kindt en de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:

- 1582** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Advies parlementaire commissie
– Nr. 3 en 4: Amendementen
- 1587** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 1588** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Erratum
- 1589** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Organisaties die advies geven over de vier decreten	4
1.	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten – VVSG.....	4
2.	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media – SARC .	5
3.	Vereniging van de Vlaamse Provincies – VVP.....	8
II.	Organisaties die advies geven over het decreet Lokaal Jeugdbeleid.....	10
1.	Vlaamse Jeugdraad – VJR.....	10
2.	Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten – VVJ.....	11
III.	Organisaties die advies geven over lokaal sportbeleid.....	12
1.	Vlaamse Sportfederatie – VSF.....	12
2.	Vlaams Instituut voor Sportbeheer – ISB.....	14
IV.	Organisaties die advies geven over lokaal cultuurbeleid of lokaal erfgoedbeleid.....	15
1.	Federatie van Organisaties voor Volksontwikkeling en Forum voor Amateurkunsten – FOV	15
2.	Vereniging van Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra – VVC.....	17
3.	Cultureel-erfgoedoverleg	19
4.	Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen – VVBAD	22
5.	Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed.....	23
6.	Vlaams steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra – LOCUS	24
V.	Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers.....	26
	Gebruikte afkortingen	32

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 30 mei 2012 een hoorzitting over vier ontwerpen van decreet:

- ontwerp van decreet houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1582/1*);
- ontwerp van decreet betreffende het Lokaal Cultuurbeleid (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1587/1*);
- ontwerp van decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1588/1*);
- ontwerp van decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugd-beleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1589/1*).

Deze vier ontwerpen van decreet betreffen een aanpassing aan het decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringslasten aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1102/1*). Dit zogenaamde Planlastendecreet hertekent de relaties tussen de Vlaamse en de lokale overheden, in de zin dat er een grotere beleidsvrijheid komt voor de lokale besturen, terwijl Vlaanderen eerder kaderstellend optreedt, met behoud van de mogelijkheid tot samenwerking en subsidiëring.

Tijdens de hoorzitting werden de betrokken organisaties bevroegd over hun standpunt inzake de decretale aanpassingen.

I. ORGANISATIES DIE ADVIES GEVEN OVER DE VIER DECRETEN

1. Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten – VVSG

De heer *Jan Leroy*, directeur Bestuur VVSG, zal de zogenaamde vrijetijdsdecreten toetsen aan het Planlastendecreet van 15 juli 2011, de aanleiding van de huidige wijzigingsdecreten. VVSG is altijd pleitbezorger geweest van het Planlastendecreet maar de reële impact zal pas blijken in de sectorale vertaling ervan, maar ook in de toepassing van de beheers- en beleidscyclus. Ondanks de mooie principes van het Planlastendecreet lijkt Vlaanderen met de ontwerpen de verschillende sectoren apart te benaderen. Een omvattend aanpak en visie ontbreken. Daarenboven wordt niet echt uitgelegd waarom de andere aanpak per sector nodig is. Elke sectorale regeling blijft ook enig wantrouwen tegenover de lokale besturen vertonen, doordat ze bepaalde aspecten per se per decreet wil regelen.

Het Planlastendecreet bepaalt uitdrukkelijk dat de Vlaamse Regering tegen 30 oktober van het jaar waarin lokale verkiezingen plaatsvinden, de Vlaamse beleidsprioriteiten bepaalt voor de komende lokale beleidscyclus. VVSG had gehoopt dat de regering deze kans zou grijpen om domeinoverschrijdende prioriteiten te bepalen. Dat kan ze nog altijd, alleen zullen die bovenop de beleidsprioriteiten van deze ontwerpen van decreet komen. VVSG acht dat in strijd met het Planlastendecreet. Bovendien zegt de memorie van toelichting van bijvoorbeeld het Jeugddecreeet dat de Vlaamse Regering in oktober nog bijkomende beleidsprioriteiten kan bepalen. Het gevaar is een overvloed aan niet-gecoördineerde beleidsprioriteiten, waarin vooral de kleinere lokale besturen hun weg niet meer vinden.

Een tweede zorg van VVSG gaat naar de organisatie van de inspraak. Het Planlastendecreet zegt dat lokale besturen moeten aantonen dat ze lokale belanghebbenden en/of bevoegde adviesraden betrokken hebben bij de strategische meerjarenplanning. De sectorale ontwerpen beperken zich daar niet toe, ze verplichten bepaalde adviesraden en leggen organisatorische eisen op. In het ontwerp van decreet over het cultuurbeleid staat dat adviesraden op twee manieren kunnen georganiseerd worden: een algemene of één per sector. Een raad per deelgemeente, één vrijetijdsraad of andere manieren van

inspraak worden dus niet aanvaard als beantwoordend aan de subsidievoorwaarden van de Vlaamse overheid.

Het gevaar van het organiseren van adviesraden in decreten is dat de adviesverlening in elke sector anders zal verlopen en dat het dus de verkokering organiseert. Het wekt de illusie dat inspraak het best verloopt via institutionele kanalen, terwijl literatuur al afdoende heeft aangetoond dat leden van adviesraden vooral afkomstig zijn uit de betere middenklasse en uit de clubs of organisaties. Een ander punt van kritiek is dat sommige ontwerpen spreken over een schepen bevoegd voor een bepaalde aangelegenheid. Volgens het Gemeentedecreet werken schepenen collegiaal en hebben ze dus geen aparte bevoegdheden. De ontwerpen kleuren dus zelfs buiten de organieke lijntjes.

Op organisatorisch vlak stelt het Planlastendecreet dat de sectorale regelingen geen voorwaarden kunnen bevatten over de aard van de middelen of de organisatorische structuur van het lokale bestuur. Het ontwerp van Sportdecreet stelt daarentegen dat verenigingen bij voorkeur worden ondersteund met subsidies. Het verlenen van bijvoorbeeld gratis sportfaciliteiten is dus voor de Vlaamse overheid geen goede versie van een lokaal sportbeleid. Die organisatorische bepalingen beperken de beleidsvrijheid van de gemeenten en leggen eenheidsmaatregelen op voor alle types gemeenten. En probeer als kleine gemeente maar te volgen als die organisatorische eisen in elk decreet anders zijn.

In artikel 6 zegt het Planlastendecreet dat voor de vormvereisten van de lokale planning en rapportering er alleen naar de bepalingen voor de strategische meerjarenplanning, het budget en de jaarrekening in de organieke regelgeving mag verwezen worden, zijnde de beleidsrapporten opgelegd door het Gemeentedecreet en het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010. De ontwerpen dreigen echter de planlast om te buigen in een indicatorenlast. Zowel in het ontwerp van decreet over het sportbeleid als in het ontwerp van decreet over het cultuurbeleid is het verstrekken van een reeks indicatoren, los van de planningsdocumenten, een voorwaarde voor erkenning en subsidie. Volgens VVSG gaat dat in tegen het Planlastendecreet en dreigt het de administratieve lasten te verhogen.

Het Planlastendecreet ent zich uitdrukkelijk op de BBC. Dat houdt in dat de planningsperiode van een gemeente of een OCMW loopt van het tweede jaar van de lokale beleidsperiode tot het eerste jaar van de volgende beleidsperiode. Het ontwerp van decreet Erfgoedbeleid legt afwijkende termijnen op. Daar begint de termijn te lopen vanaf het derde jaar van de gemeentelijke beleidsperiode.

Tot slot vindt VVSG dat het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid nog meer geënt moet worden op de principes van de interne staatshervorming, onder meer dat bij voorkeur slechts twee overheidsniveaus zich met een domein bezighouden. Het ontwerp van decreet bevat onvoldoende impulsen voor het lokale cultuurbeleid, wat in contrast staat tot de duidelijk omschreven rol van de provincies. VVSG stelt dan ook een amendement voor waarbij provincies hun beleid afstemmen op het gemeentelijke cultuurbeleid. Het huidige te ruime initiatiefrecht van de provincies zou voor tegenstrijdige belangen kunnen zorgen.

2. Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media – SARC

De heer *Luk Verschueren*, voorzitter SARC, stelt dat de ontwerpen van decreet het Planlastendecreet toepassen en raakvlakken hebben met de interne staatshervorming. Aanvankelijk was de raad bezorgd over de impact van de op til zijnde wijzigingen. De Vlaamse overheid heeft altijd ingezien dat cultuur-, sport- en erfgoedbeleid lokaal moeten verankerd zijn en heeft de lokale spelers altijd een grote vertrouwen geschonken. Met Vlaamse middelen en binnen de Vlaamse richtlijnen hebben de provincies en lokale besturen heel wat resultaten bereikt. De recente administratieve vereenvoudigingen waren gekoppeld aan meer autonomie van de lokale besturen. De huidige teksten hebben echter een groot deel van hun zorgen weggenomen.

Het stelt SARC gerust dat de Vlaamse subsidies behouden blijven. De Vlaamse Regering stelt daarenboven dat, ondanks de verregaande harmonisering en vereenvoudiging van de plan- en rapporteringverplichtingen, sectorale subsidie mogelijk blijven. De algemene raad van SARC vraagt dat de Vlaamse overheid van die mogelijkheid gebruik maakt. Een tweede geruststelling is dat inspraak georganiseerd blijft, niet noodzakelijk per sector, maar eventueel met één adviesraad voor alle culturele materies. Zo'n algemene adviesraad kan vooral gemeenten zonder adviesraden aansporen om in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten voor jeugd of sport. In uitvoering van de decreten Lokaal Jeugdbeleid of Sport-voor-Allen moet dan in elk geval een jeugd- of sportraad opgericht worden.

SARC vindt het ook positief dat de ontwerpen van decreet bepalingen bevatten over gegevensregistratie. Dat maakt het mogelijk het beleid te evalueren en eventueel bij te sturen. De methode van de meerjarenplanning verlicht de planlasten en geeft zachtere sectoren de kans om hun activiteiten meer zichtbaar te maken. Wat SARC nog zorgen baart, is dat de lokale besturen niet meer verplicht worden om gekwalificeerd personeel in dienst te nemen. Voorts zijn de gevolgen van de interne staatshervorming nog niet duidelijk. Een andere factor van onzekerheid is de verdere ontwikkeling van het lokale beleid. Hoe zullen de lokale bestuurders omgaan met de integratie tot een omvattend gemeentelijk meerjarenbeleid? De heer Verschueren concludeert dat SARC blij is dat de geest van het lokale cultuur- en sportbeleid dat stoelt op een groot vertrouwen in de ondernemingszin en de positieve ingesteldheid van lokale en provinciale besturen, behouden blijft.

De heer *Frank Bulcaen*, SARC-Vlaamse Sportraad, benadrukt het belang van het ontwerp van decreet Lokaal Sportbeleid, dat zoals het decreet over de Sportfederaties, een hoeksteen van het sportbeleid is. Het ontwerp van decreet is voorafgegaan door heel wat overleg met een evenwichtig en kernachtig document tot gevolg. Het beantwoordt aan de principes van planlastvermindering, responsabilisering, autonomie en regiefunctie van de gemeente. Voorts is het een goede zaak dat een sportraad verplicht blijft. De gemeente krijgt de vrijheid de raad naar eigen inzicht samen te stellen en rekening te houden met nieuwe vormen van inspraak en burgerparticipatie. Het ontwerp van decreet garandeert een structurele ondersteuning en geeft een decretale onderbouwing van bepaalde structuren nauw verwant met het SVA-beleid, zoals de vzw ISB, de vzw Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding en de VGC. Het verheugt SARC dat de strategische rol van de provincies door middel van de zes bevoegdheden opnieuw bevestigd wordt. De spreker wijst erop dat het SARC-advies eigenlijk ging over een decreetsversie waaruit alle provinciale bevoegdheden geschrapt waren. In de laatste versie zijn, na opmerkingen van de Raad van State, bovennoemde provinciale bevoegdheden toegevoegd.

Kortom, het ontwerp van decreet biedt een decretale basis aan vijf soorten sportstructuren: gemeenten, provincies, ISB, Vlabus en VGC. Dat zorgt ervoor dat de Vlaamse overheid het SVA-beleid kan sturen met subsidies. De keerzijde van de grotere lokale autonomie is dat er geen garanties meer zijn voor een onafhankelijke sportdienst, voor een gekwalificeerde sportfunctionaris of voor een specifiek sportbeleidsplan. SARC betreurt ook dat de diplomavereiste voor een sportfunctionaris wegvalt, wat tot kwaliteitsverlies kan leiden. Dat is in tegenstrijd met het streven naar meer gekwalificeerde sportbegeleiders. Tot slot pleit de raad voor een betere afstemming op het decreet over de sportfederaties om te verhinderen dat clubs twee meesters moeten dienen of integendeel twee keer uit dezelfde subsidieruif kunnen eten.

Ook mevrouw *Frie De Greef*, SARC-sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, vindt dat de geest van het huidige decreet Lokaal Cultuurbeleid behouden blijft. Het decreet heeft talrijke verdiensten. Zo zijn er heel wat lokale initiatieven op dat decreet gestoeld. SARC ziet de subsidies van de Vlaamse Regering, de provincies en de lokale besturen niet als een voorwaarde voor lokaal initiatief, maar wel als een duwtje in de rug. Beleidsmakers zijn onmisbaar om lacunes op te sporen en te vullen.

Het nieuwe ontwerp van decreet geeft provincies de kans hun rol te blijven spelen. Het provinciaal cultuurbeleid moet eigen accenten leggen om het sociaal-cultureel, het kunst- en erfgoedwerk te blijven ontwikkelen. SARC hoopt dat de provincieraden die taak ondanks de budgetdaling onverminderd op zich zullen nemen. De Vlaamse overheid moet dan weer de provincies het signaal blijven geven dat ze een belangrijke rol spelen bij het innovatie- en impulsbeleid, bijvoorbeeld met hun platformwerking. Het ontwerp van decreet biedt daar wel wat kansen toe.

Bij de overheveling van middelen en bevoegdheden van de provincies naar Vlaanderen vraagt SARC aandacht voor de lokale realiteit. De raad denkt daarbij vooral aan kleinere initiatieven die op een andere manier zullen worden gesubsidieerd. Daardoor zal een aantal organisaties geen of minder financiering krijgen, andere zullen voor het eerst middelen krijgen. Vlaanderen zal de subsidies immers meer gelijkwaardig verdelen. Voor gelijkwaardige verdeling is wel wat te zeggen, maar kleinere organisaties die een pioniersrol vervullen, zullen daardoor minder of zelfs niets meer krijgen. SARC vraagt oog voor ongewenste effecten van de verdeling.

SARC pleit voorts voor inspirerende beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid. De adviesraad toonde zich eerder al bezorgd over beperkte en weinig inspirerende beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid. Lokaal cultuurbeleid moet enkel duurzaam en kwalitatief zijn, de gemeente moet een laagdrempelige bibliotheek inrichten en als ze ervoor in aanmerking komt, een cultureel centrum inrichten. SARC vindt dat te beperkt en stelt voor de prioriteiten uit te breiden met die van de beleidsbrief Cultuur. Het lokale cultuurbeleid moet daardoor ook gemeenschapvormend zijn, werken aan de participatie van kansengroepen, vrijwilligers en verenigingen ondersteunen en diversiteit in cultuur promoten. Ook voor bibliotheken en culturele centra somt de beleidsbrief prioriteiten op. Dat biedt inspiratie om de decretale prioriteiten te verfijnen en uit te breiden.

SARC stelt ook vragen bij de draagkracht van het cultuurbeleid bij kleinere gemeenten. Zeker in tijden van besparing is het niet gemakkelijk om aandacht te besteden aan jeugd- en cultuurdoelstellingen. SARC heeft geen pasklaar antwoord op de vraag hoe in het strategische meerjarenplan aandacht voor cultuur en jeugd kan gegarandeerd worden. De raad vraagt het parlement dan ook na te denken hoe kleinere gemeenten gesteund en gestimuleerd kunnen worden tot een kwalitatief lokaal jeugd- en cultuurbeleid.

Mevrouw *Eva Tahon*, SARC-sectorraad Kunsten en Erfgoed, vindt de grotere transparantie en duidelijkheid van het Planlastendecreet absoluut een goede zaak. De complementaire werking tussen steden, gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid zorgt voor minder administratie waardoor er meer tijd en energie naar de werking kan gaan. Daarnaast heeft de sector ruim de kans gekregen om bedenkingen te geven, waar de decreet-tekst ook aan aangepast is. Een van de belangrijkste aanpassingen is dat de mogelijkheden op Europese en internationale werking ruimer geworden zijn, niet alleen voor de grote musea of culturele erfgoedinstellingen, maar ook voor kleinere organisaties. Daarbij komt nog de expliciete inschrijving in een internationaal traject voor gecofinancierde projecten; een grote meerwaarde voor deze sector.

Daarnaast blijven de lokale en regionale culturele spelers nog met vragen zitten. De arbitraire principes hebben vooral te maken met het feit dat gemeenten niet langer zelf een convenant zullen kunnen afsluiten met de Vlaamse Gemeenschap. Slechts vijf steden zullen dat kunnen, de anderen worden verplicht een samenwerkingsverband op te richten. SARC is er niet van overtuigd dat dergelijke samenwerking in alle gevallen haalbaar of zelfs wenselijk is. In het ontwerp van decreet wordt daarenboven gezegd dat lokale belanghebbenden betrokken moeten worden bij de opmaak van de beleidsplanning en de subsidieaanvraag. Het is echter niet duidelijk wie belanghebbend is en hoe ze precies betrokken moeten worden. SARC vraagt het Vlaams Parlement daar nog even over na te denken.

3. Vereniging van de Vlaamse Provincies – VVP

De heer *Gunter Pertry*, gedeputeerde voor Cultuur van de provincie West-Vlaanderen, benadrukt dat de provinciebesturen niet tegen de interne staatshervorming gekant waren, integendeel, ze hebben de bestuurlijke verrommeling zelf aangekaart in het VVP-memorandum in 2009. Ze hebben destijds ook op een constructieve manier deelgenomen aan het kerntakendebat dat uitging van dezelfde principes. De bestuurlijke drukte op het intermediaire niveau holt de bestuurskracht van de betrokken besturen echter uit. Het takenprofiel van de provincie is nogal ruim. Dat is historisch zo gegroeid omwille van de vele vragen die de provincies krijgen, vooral vanuit de kleinere gemeenten die bepaalde taken niet alleen aankunnen. Die bestuurlijke drukte moet gesaneerd worden. Dat geldt echter niet alleen voor het provinciale niveau, maar ook voor het Vlaamse en het gemeentelijke niveau en voor de intercommunales en de gedeconcentreerde diensten. De provincies zien de interne staatshervorming als een verscherping van het eigen profiel. Daarom hebben ze op een constructieve manier samengewerkt met de Vlaamse overheid en met de gemeenten. Ze hebben zichzelf sector per sector doorgelicht. Dat resulteerde in een aantal strategische nota's waarin voor elk beleidsdomein werd onderzocht welke taken men best kan behouden, welke men kan overdragen naar andere niveaus en welke men kan overnemen van andere niveaus.

Dat heeft geleid tot een tabel met voorstelling van de vernieuwde taakstelling. De horizontale balk maakt het verschil duidelijk tussen de grondgebonden en de persoonsgebonden materies, met daartussen de gebiedsgerichte werking die zowel op het ene als op het andere betrekking kan hebben. De verticale lijn stelt de bevoegdheden voor die Vlaams zijn en blijven. Onderaan staan de bevoegdheden die uitsluitend van de steden en gemeenten zijn en tussenin staan de taken van de provincie. Er zijn ook diverse graden van autonomie. Op basis van dat schema werd beleidsdomein per beleidsdomein een gesprek aangegaan met de kabinetten en met de administraties. Dat proces loopt nog altijd door. Uiteindelijk werd een positief resultaat bereikt. Dat moet nu geconcretiseerd worden in goede decreten en bestuursovereenkomsten. Dat is een taak voor de Vlaamse politici.

De heer *Tom Van Thienen*, departementshoofd Cultuur van Limburg, spreekt namens de vijf provincies. Het groenboek voorzag dat de provincies nagenoeg geen eigen cultuurbeleid meer zouden hebben. Intussen werd met de administraties en met de politiek een aantal afspraken gemaakt. Inzake de provinciale bevoegdheden zou het cultuurbeleid in een soort van transitieperiode komen. Onderling debat moet meer duidelijkheid brengen over de duur en de aard van die overgangperiode. Maatwerk is noodzakelijk. Na die overgangperiode is er een evaluatie nodig die sector per sector kan verschillen. Er leeft wel wat ongerustheid in de diverse sectoren. Er zijn wel wat verschillen tussen de provincies. De provinciale secretariaten hebben nu een stuk autonomie. Men kan zich echter afvragen wat er gebeurt met de regionale verschillen als alle subsidies worden toegevoegd aan de enveloppe. Daaraan moet men de nodige aandacht besteden. De verevening moet in twee richtingen bekeken worden. Er moeten niet alleen bevoegdheden overgedragen worden van de provincies naar Vlaanderen. Als het gaat om zaken van regionaal belang, zou het ook in de andere richting moeten kunnen werken. Het witboek en het groenboek bieden in dat verband wel aanknopingspunten.

De provincies hechten ook belang aan decretale zuiverheid. In het ontwerp van decreet Lokaal Cultuurbeleid werden linken gelegd met andere sectoren. Het zou goed zijn om die linken ook in de sectordecreten zuiver te stellen, al was het maar om ongewilde neveneffecten te voorkomen bij eventuele aanpassingen van het decreet Lokaal Cultuurbeleid.

De heer *Erik Tjampens*, diensthoofd Jeugd West-Vlaanderen, stelt dat zijn analyse over de invloed van het decreet op de hele sector nauw aansluit bij die van de Vlaamse Jeugdraad. Hij zal zich beperken tot de toekomstige taakstelling van de provincies voor jeugd, die terug te vinden is in artikel 8. Men moet de opsomming in dit artikel beperkend lezen. Dat

wordt duidelijk als men het samen met het gewijzigde Provinciedecreet leest. Er is dus wel degelijk een impact. Het flankerend beleid ten aanzien van het gemeentelijk jeugdwerkbeleid blijft een bevoegdheid van de provincies. Het gaat om de uitleendienst, een aantal vormen van dienstverlening en een aantal vormingscentra, waarvan de meeste gericht zijn op jeugd. Er wordt een speciaal accent gelegd op bijzondere doelgroepen. Dat sluit aan bij een aantal prioriteiten in het decreet Jeugdbeleid. De rol die de provincies op dat vlak spelen wordt dus bevestigd. De rol ten aanzien van de gemeentebesturen wordt eigenlijk sterk ingeperkt. Daar zal het provinciale niveau geen extra impulsen meer kunnen geven bovenop het Vlaamse niveau. Het zal zich moeten beperken tot coachen, het organiseren van vorming en het stimuleren van netwerken.

Een aantal zaken moet nog worden geregeld via een bestuursakkoord. Dat kan nog een grote impact hebben op de taken van de provincies. Dat akkoord is nu echter nog in een voorontwerpfase. De provincies zijn blij met de bepalingen in artikel 8 over organisatie en participatie aan het beleid. Nu is de participatie sterk georganiseerd voor het jeugdwerkbeleid en voor het landelijk jeugdwerk. Die participatie zal opnieuw moeten bekeken worden voor de inhoud die overblijven. Een pijnpunt is de timing van de bestuursakkoorden die een belangrijke inhoudelijke invulling zullen geven aan die taak van die provincies. Men dreigt dus in een situatie terecht te komen waarbij het oude bestuur en de oude jeugdraden het beleid gaan bepalen voor de komende zes jaar.

Globaal zal er voor het grootste deel van het werkveld weinig veranderen. Het landelijk jeugdwerk maakt het grootste deel uit van het jeugdwerk. Aan de ondersteuning ervan verandert niet zoveel. Indirect wordt het landelijk jeugdwerk wel op een aantal terreinen uitgesloten. Hier en daar zal er dus een subsidie lijn sluiten, los van de focus op bijzondere doelgroepen. Voor de betrokken organisaties is er wel een bestuurlijke winst. Er zijn echter ook een aantal regionale organisaties waarvoor nu indirect een aantal deuren worden gesloten. Men evolueert naar een model waarbij alleen de gemeenten en Vlaanderen betrokken zijn. Een complementair vrijetijdsbeleid op regionaal vlak ontbreekt, een taak die nu opgenomen wordt door de provincies. Op het vlak van het jeugdbeleid zijn de regiostructuren daar niet aan toe. Dit veld krijgt immers pas vorm. Daar dreigt men in een vacuüm terecht te komen. Het ware beter geweest om hier een langere overgangsfase in te bouwen.

Het provinciale jeugdbeleid is meer dan het jeugdwerkbeleid. Er zijn kruisverbindingen tussen diverse beleidsterreinen. Een schrapping van het provinciale niveau heeft een invloed op deze kruisverbindingen. Soms kan dat opgevangen worden door bestuursakkoorden. Het is echter een grote uitdaging voor het Vlaamse niveau om binnen elk van de beleidsterreinen ook voldoende aandacht te hebben voor het jeugdbeleid.

De heer *Raymond Van Loock*, directeur VVP, merkt op dat de provinciale bevoegdheden voor sport ingeschreven stonden in het eerste ontwerp van decreet, in het tweede ontwerp van decreet dan weer niet. Uiteindelijk is er nu een ontwerp van decreet waar de provincies in het algemeen kunnen achter staan. Dat decreet wijst een zestal bevoegdheden toe aan het provinciale bestuursniveau. De belangrijkste taak is het stimuleren van de gehandicapten sport waar de provincies duidelijk een regiefunctie kunnen opnemen. Daarnaast is er de samenwerking op vraag van de gemeenten. Dat is ook opgenomen in de missie van de provincies, in artikel 2 van het Provinciedecreet. Die samenwerking kan onder meer gaan over de informatie-uitwisseling, afstemming, sportpromotie en over de regiocoördinator. De derde opdracht, het organiseren of ondersteunen van bovenlokale sportevenementen, steunt in feite op een tweede karakter van de missie van de provincies, namelijk op de gebiedsgerichte werking. Ook dat kan gebeuren in samenwerking met andere partners. Een vierde opdracht is het bouwen of subsidiëren van bovenlokale sportinfrastructuur. Een volgend punt betreft het coördineren van natuur, sport en ruimtelijke ordening. Concreet kan het gaan om het aanleggen van onder meer motocrossterreinen, fietsroutes en mountainbiketerreinen. De zesde en laatste opdracht is het beheren van unieke boven-

lokale instellingen in de sport, zoals zwembaden die bijvoorbeeld wat meer faciliteiten bieden om aan competitie sport te doen. De interne staats hervorming heeft dus geleid tot een verscherping van het takenprofiel van de provincies.

De structurele subsidiëring van sportfederaties is niet langer een taak van de provincies. Hoe zal de Vlaamse overheid die taak opnemen? Dat is in feite de tweede oefening in het kader van de interne staats hervorming. Het beheer van de pool van sportbegeleiders zal in de toekomst niet langer een taak zijn van de provincies, maar wel van Vlabus. Hoe zal de significante meerwaarde van het provinciale bestuursniveau gerealiseerd worden door de Vlaamse overheid?

De subsidiëring voor de gehandicapten sport zal voortgezet worden. Dat betekent jammer genoeg wel een vermindering van de totale subsidiepot. Toch willen de provincies een goede partner blijven voor de gemeentebesturen. Uit een recente enquête bleek ook dat de sportschepenen die provinciale taakstelling aanduiden als belangrijk tot zeer belangrijk. Het bestuursakkoord moet de principes van het decreet omzetten in de praktijk. VVP vraagt dat het provinciale bestuursniveau voor die zes taakstellingen zou beschikken over een maximale beleidsruimte. Er moet aandacht zijn voor een vlotte interbestuurlijke samenwerking.

II. ORGANISATIES DIE ADVIES GEVEN OVER HET DECREET LOKAAL JEUGD- BELEID

1. Vlaamse Jeugdraad – VJR

De heer *Luk Tas*, stafmedewerker jeugdwerkbeleid Vlaamse Jeugdraad, deelt mee dat de raad geen aanpassing van het decreet Lokaal Jeugdbeleid vroeg omdat het huidige decreet garanties biedt voor de participatie van kinderen en jongeren, voor beleidsplanning en autonomie van gemeenten. Of de wijzigingen een stap vooruit zijn, zal pas blijken uit de meerjarenplannen. Vooreerst zal de heer Tas duidelijk maken welke aspecten van de adviezen van de jeugdraad in het ontwerp van decreet overgenomen zijn. De jeugdraad pleit voor een lokale categoriale benadering, geormerkte subsidies en een gemeentelijke jeugdraad. Voorts vindt de jeugdraad het belangrijk dat de nieuwe decreten en de uitvoeringsbesluiten een toekomst bieden aan het jeugdwerk voor en door maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Nu blijkt dat het strategische meerjarenplan kansen biedt op een categoriaal beleid. Het biedt daarnaast de mogelijkheid om in alle beleidsdomeinen de aandacht te vestigen op kinderen en jongeren. Categoriaal beleid is echter meer dan de beleidsprioriteiten uitvoeren. Het is belangrijk om steeds van elke maatregel en keuze het effect op kinderen en jongeren na te gaan. Daarom moet de lokale jeugdraad een plaats krijgen in het proces van de meerjarenplanning. De Vlaamse Jeugdraad is dan ook tevreden dat er een formeel adviesorgaan voor kinderen en jongeren blijft bestaan. Het nieuwe systeem vergt echter een andere jeugdraad, een participatiedraaischijf die nagaat welke groepen bij welk thema van het meerjarenplan betrokken moeten worden. Zo is het bijvoorbeeld goed dat verschillende groepen bij de ontwikkeling van een nieuwe wijk betrokken worden, maar er is één orgaan nodig dat de algemene participatie aan het beleid coördineert. De verantwoordelijkheid over de categoriale benadering ligt echter ook bij het gemeentelijke bestuur en de diensten.

Artikel 4 garandeert de oormerking van de middelen. De verdeling van de middelen per beleidsdomein zal via de uitvoeringsbesluiten geregeld worden. De Vlaamse Jeugdraad is partner in de reflectiegroep en kan daar dus mee over beslissen. Het ontwerp van decreet verplicht de gemeente een jeugdraad op te richten met het oog op de organisatie van het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en uitvoering van het jeugd beleid, inzonderheid in het kader van het meerjarenplan. VJR is tevreden dat jeugd raden van bij

de opmaak bij het meerjarenplan betrokken worden, en wijst erop dat de gemeentelijke autonomie hierdoor niet in het gedrang komt. Jeugdwerk voor en door maatschappelijk kwetsbare jongeren wordt terecht een vaste beleidsprioriteit. Het is immers één van de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen waarmee maatschappij en sector geconfronteerd zullen worden.

Wat de provinciale werking betreft, heeft VJR steeds gepleit voor de ontwikkeling en ondersteuning van regionale jeugdwerkingen die het lokale niveau overschrijden. De provincies hebben daar een rol in te spelen. VJR vraagt ook garanties voor participatief jeugdbeleid op lokaal, regionaal en Vlaams niveau. De raad pleit voorts voor het behoud van het regionale labo- en impulsbeleid. Dat geeft de mogelijkheid om in te spelen op regionale situaties, maar geeft ook zuurstof aan de sector. Voor VJR is het ook belangrijk dat de interne staatshervorming niet leidt tot besparingen of afvlakking van de middelen.

Het ontwerp van decreet biedt in artikel 8 ruimte voor bovenlokale werkingen en impulsen. Ook landelijke organisaties met een provinciale werking kunnen intekenen in bepaalde vormen van impulsbeleid. De raad is tegen dubbele subsidies maar vindt wel dat alle organisaties met provinciale werking moeten kunnen participeren aan het provinciaal beleid. Eerdere teksten maakten geen gewag van provinciaal beleid, de raad is dan ook tevreden met de aanpassingen. De sleutel voor een goede regeling zijn volgens VJR de bestuursakkoorden waarin nog heel wat bijkomende afspraken gemaakt zullen worden. VJR wil dan ook graag mee nadenken over wat er voor kinderen en jongeren in moet staan.

Dat de provincies bevoegd blijven voor de participatie van kinderen en jongeren bij de voorbereiding en uitvoering van alle aspecten van het provinciaal beleid, vindt VJR positief. Provinciale jeugdraden zullen niet langer verplicht zijn. Daar zal de jeugdsector zich moeten op organiseren, maar het biedt ook kansen. De jeugdsector is bereid de uitdaging aan te gaan maar verwacht wel een constructieve samenwerking met de provinciale diensten.

De heer Tas trekt tot slot vier conclusies. VJR vraagt duidelijke garanties voor de overdracht en het behoud van middelen. De Vlaamse Regering heeft zich ertoe geëngageerd om bij verschuivingen ook de mensen en de middelen over te dragen. Voorts wil de raad dat kinderen en jongeren betrokken worden bij de bestuursakkoorden, die wezenlijk zijn voor een goede ontwikkeling. Het is tot slot een uitdaging om het lokale en provinciaal beleid participatief en categoriaal te maken: de aandacht voor kinderen en jongeren moet blijken in alle meerjarenplannen.

2. Vereniging Vlaamse Jeugddiensten – VVJ

De heer *Kai Van Nieuwenhove*, coördinator van de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten, wil namens zijn organisatie enkele nuances leggen. Het ontwerp van decreet biedt immers voldoende kansen. Vanaf volgend jaar komt er één lokaal plan en het ontwerp van decreet zorgt ervoor dat jeugd als categorie in elk aspect van het beleid aandacht krijgt. De lokale besturen krijgen de vrijheid om dat op een goede manier in te vullen.

Bij deze evolutie heeft VVJ toch enkele opmerkingen. Participatie wordt beperkt tot de rol van de jeugdraad. Net zoals de Vlaamse Jeugdraad ziet VVJ participatie ruimer. VVJ geeft toe dat er momenteel te veel verplichtingen zijn, maar er waren ook goede aspecten. Zo leverde de driejaarlijkse enquête bij kinderen en jongeren heel wat relevante informatie.

In de twintig jaar dat er decreten voor lokaal jeugdbeleid zijn, is er een evolutie naar thema's die verder gaan dan jeugdwerkondersteuning. Ook op andere vlakken, zoals mobiliteit en participatie groeiden er heel wat goede initiatieven. Die worden nu minder gestimuleerd. De heer Van Nieuwenhove gaat er vanuit dat de lokale besturen deson-

danks op een goede manier het bredere jeugdbeleid willen en kunnen voeren. Hij vraagt de gemeenten daarvoor in de uitvoeringsbesluiten niet af te straffen.

Nog heel wat aspecten moeten geregeld worden in uitvoeringsbesluiten, onder meer de middelenverdeling. Als bijvoorbeeld de initiatieven van en voor maatschappelijk kwetsbare jongeren een groter deel van de middelen krijgen, heeft dat een grote impact op de middelen voor de ondersteuning van het jeugdwerk in kleinere gemeenten, en dit omdat het totaalbudget verankerd zit in het decreet en niet de verhouding tussen de prioriteiten. Tot slot benadrukt de heer Van Nieuwenhove dat VVJ gelooft in de nieuwe regeling, die maar mogelijk was door de decreten van de voorbije twintig jaar. De lokale ambtenaren jeugdbeleid staan niet langer in het ontwerp, maar zijn allicht sterk genoeg om te zorgen voor een goede categoriale aanpak.

III. ORGANISATIES DIE ADVIES GEVEN OVER LOKAAL SPORTBELEID

1. Vlaamse Sportfederatie – VSF

Mevrouw *Sophie Cools*, directeur Sport van de Vlaamse Sportfederatie, stelt dat het advies van haar organisatie over het ontwerp van decreet gebaseerd is op vier uitgangspunten: de verhoging van de sportparticipatie en de kwaliteit van het sportaanbod, complementariteit en synergie tussen de twee Vlaamse sportdecreten, duurzaamheid van de sportorganisaties en van de individuele sportbeoefening als doel van het sportbeleid, de sportdienst als regisseur en aanspreekpunt voor het lokale sportbeleid.

Het ontwerp van decreet biedt heel wat positieve aspecten die aan die uitgangspunten beantwoorden. Zo worden sportverenigingen gedefinieerd als duurzaam. Het flexibel, anders georganiseerd, laagdrempelig sport- en beweegaanbod moet in functie van levenslang sporten staan.

De Vlaamse Sportraad staat positief tegenover de regisseursrol van de sportdienst, maar betreurt dat die alleen vermeld staat in de memorie van toelichting. Dit zou expliciet opgenomen moeten worden in het decreet of in het uitvoeringsbesluit.

Er zijn zeker een aantal positieve elementen. Voor de lokale sportdiensten en voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt de prioriteit gelegd bij sportclubs, laagdrempelig beweeg- en sportaanbod en gelijke sportkansen voor kansengroepen. Er zijn vier beleidsprioriteiten. Men gaat uit van een cofinanciering van dertig percent door de gemeenten en VGC. De sportraad is opgenomen in het ontwerp van decreet, met een minimale bevoegdheid. De Vlaamse Sportfederatie stelt voor dat men in het uitvoeringsbesluit melding zou maken van de representatieve vertegenwoordiging van het lokale sportveld in de sportraad. Daarbij gaat het niet alleen om de vertegenwoordigers van de sportclubs.

In de teksten zijn nog geen deelbedragen opgenomen per beleidsprioriteit. De Vlaamse Sportfederatie vindt dat de huidige 1,55 euro per inwoner voor de directe financiering van sportclubs minstens behouden moet blijven. Die subsidies kunnen gebruikt worden voor de kwaliteitsbewaking en voor inhoudelijke impulsen in functie van de gezamenlijke doelstellingen. Ze zijn van cruciaal belang voor de sportclubs.

Beleidsprioriteit 1 is heel belangrijk voor de synergie tussen de twee grote sportdecreten. Het feit dat de middelen voor beleidsprioriteit 1 niet exclusief worden ingezet voor clubs die aangesloten zijn bij een erkende Vlaamse sportfederatie is wel een gemiste kans om de doelstellingen van beide decreten te versterken. Deze clubs moeten namelijk voldoen aan heel wat verplichtingen en kwaliteitscriteria. Sportfederaties worden via hun basisopdrachten immers niet in staat gesteld om subsidies te geven aan clubs, maar sportdiensten kunnen dat wel. De Vlaamse overheid verzekert de ondersteuning van een structurele en kwalitatieve werking van de sportclubs door haar inspanningen voor een kwalitatieve uit-

bouw van structuur, organisatie en omkadering. Er wordt duidelijk gezegd dat het subsidiereglement objectieveerbare kwaliteitscriteria moet bevatten. Minder positief is dat het ontwerp van decreet niet oplegt welk percentage van de criteria over kwaliteit moet gaan. Op dit ogenblik moet de meerderheid van de criteria over kwaliteit gaan.

Beleidsprioriteit 2 focust op sportclubs en professionalisering, met een bijzonder accent op de kwaliteitsvolle jeugdsportbegeleiding. Zo worden de positieve effecten van de impuls-subsidies doorgetrokken naar het nieuwe decreet. Voor de andere leeftijdsgroepen zijn er mogelijkheden gecreëerd binnen beleidsprioriteit 2, 3 en 4. Het is positief dat deze beleidsprioriteit wel exclusief focust op clubs die aangesloten zijn bij een erkende Vlaamse sportfederatie.

Het is goed dat het ontwerp van decreet ruimte maakt voor de twee invalshoeken van professionalisering. Het gaat er niet alleen om dat er beroepskrachten worden aangetrokken. Ook de deskundigheidsbevordering is een belangrijk aspect. Bij de impulssubsidies wordt 51 percent van de middelen gebruikt voor de directe financiële ondersteuning van de sportclubs. Deze verhouding zou moeten behouden blijven in het nieuwe decreet. Voor de sport specifieke ondersteuning moet er contact worden gelegd met de sportfederaties. Dat mag in de uitvoeringsbesluiten duidelijk benadrukt worden.

De samenwerking dient te worden beschouwd als een middel en niet als een doel op zich. Men moet de sportclub bekijken in al zijn aspecten: sportieve, bestuurlijke en sociale. De identiteit van de sportclub moet dus overeind blijven. De duurzaamheid en de slagkracht van de sportclub zijn essentieel. De initiatieven moeten ook op lange termijn een invloed hebben. Het is bijvoorbeeld de bedoeling dat een de jeugdsportcoördinator die twee jaar actief kan zijn binnen een club, in die periode de club structureel versterkt, zodat dit ook daarna nog effecten heeft.

In de beleidsprioriteiten 3 en 4 is er een nuancering van de starre opdeling van het huidige decreet tussen georganiseerde sport en anders georganiseerde sport. Een van de mogelijke invullingen van beleidsprioriteit 3 is het organiseren van een flexibel aanbod. Hopelijk kan men op dat vlak samenwerken met de sportclubs en zal men niet in concurrentie treden. De differentiatie van de doelgroep zal een kritische succesfactor zijn. Met een differentiatie van het aanbod bereikt men immers vaak altijd dezelfde doelgroep. Binnen beleidsprioriteit 3 worden er ook mogelijkheden opgehouden voor sport op school. Hopelijk zal dit ook in het uitvoeringsbesluit het geval zijn. Voor beleidsprioriteit 4 hecht de Vlaamse Sportfederatie veel belang aan de klemtoon op de groepen met ongelijke sportkansen.

In het uitvoeringsbesluit zou een aantal beleidsindicatoren moeten worden opgenomen om de uitgangspunten maximale kansen te geven. Een eerste mogelijke beleidsindicator is het aantal algemene samenwerkingsverbanden en de inhoud en kwaliteit ervan. Een tweede is de complementariteit en de samenwerking met de lokale sportclubs. Een derde betreft de innovatie en de structurele verankering van de initiatieven. Een vierde is de toeleiding naar duurzame sportbeoefening vanuit eenmalige initiatieven.

Het ontwerp van decreet schept duidelijkheid over de rol van de provinciale sportdiensten. Ze krijgen een duidelijke opdracht op het vlak van G-sport, sport voor personen met een handicap. Daar zijn ook subsidies aan verbonden. Op dat vlak dient er samengewerkt te worden met gehandicaptensportfederaties via het platform G-sport. Dit kan – zoals de memorie van toelichting stelt – de efficiëntie en de transparantie bevorderen via een verschuiving van de provinciale sportfederaties naar het Vlaamse niveau. Het overleg met de Vlaamse Sportfederatie als sectororganisatie is op dat vlak een aandachtspunt.

Inzake begeleiding, coördinatie en monitoring hecht de Vlaamse Sportfederatie veel belang aan kennisontwikkeling, informatie en ondersteuning door Vlaanderen. Inzake de tewerkstelling is het positief dat men evolueert naar rationalisatie en clustering vanuit één

visie en één organisatie. Op het werkveld zijn er op dit ogenblik echter nog heel wat problemen waarvoor nog geen goede oplossing gevonden is.

De Vlaamse Sportfederatie staat in het algemeen positief tegenover het ontwerp van decreet. Hopelijk zal de visie in het ontwerp van decreet doorgetrokken worden naar het uitvoeringsbesluit.

2. Vlaams Instituut voor Sportbeheer – ISB

De heer *Dany Punie*, voorzitter ISB, verduidelijkt dat ISB een ledenvereniging is en een kenniscentrum. Het gaat voor een waardevol en kwaliteitsvol lokaal en regionaal sport- en recreatiebeleid.

In november 2011 heeft ISB al verduidelijkt dat het akkoord kan gaan met de visie rond de interne staatshervorming. Het gaat hier om een bestuurlijk debat en niet om een sportief debat. De aanpassing van het bestaande decreet Sport voor Allen was namelijk geen vraag vanuit de sportsector. Het ging immers om een jong decreet. Bovendien doen veel gemeenten pas sinds 2008 mee aan het systeem en krijgen ze nu al te maken met een nieuwe regelgeving. Toch heeft ISB graag meegewerkt aan de integratie van het lokale sportbeleid binnen de visie van de interne staatshervorming. Het decreet biedt instrumenten om het lokale sportbeleid intrinsiek te versterken.

ISB gaat akkoord met de principes van de beleids- en beheerscyclus en met de integrale planning. Het is voorstander van een strategische en concrete planning, maar de sport moet deze planning mee bewaken en vorm geven. De mensen die vertegenwoordigd zijn in het managementteam moeten voldoende geïnformeerd worden. Zo niet zou het team het volledige beleid kunnen overnemen. De sectorale subsidie blijft behouden. Ze werd ook niet opgeslorpt door het Gemeentefonds. Er werden dus geen besparingen doorgevoerd. Er is echter onduidelijkheid over de indexerings. Het ontwerp van decreet voorziet in een bedrag van 2,4 euro per inwoner. Het vorige decreet voorziet in een geïndexeerd bedrag van 2,3 euro. In sommige decreten worden de subsidies geïndexeerd vanaf 2014, in andere vanaf 2015. Dat is misschien een kleine besparing. De gevraagde cofinanciering is volgens ISB een goede zaak. Vooral kleinere gemeenten hebben dat nodig. Het is positief dat de sportraad vermeld wordt, maar de concrete invulling van de sportraad moet aan de vrijheid van de gemeente worden overgelaten. De ISB kan ook akkoord gaan met de autonomie van de gemeenten inzake de voorwaarden die gesteld worden aan een sportgekwalficeerde ambtenaar. Men moet er wel over waken dat de sportambtenaar niet alleen een veldwerker is, maar ook een beleidsvoorbereider. ISB kan ook akkoord gaan met de definitie van het lokaal sportbeleid in het decreet.

De decreetswijziging vergt eigenlijk een bestuurlijk debat. Bestuurlijke doelstellingen staan voorop. Het sportspecifieke werd echter niet vergeten. Men moet voornamelijk werken aan een intrinsieke versterking van de sport in het lokale en regionale beleid en niet op het aanbrengen van regels die de sport in een keurslijf dwingen. In tegenstelling tot VVSG vindt ISB het goed er in het decreet beleidsprioriteiten zijn ingeschreven. Het is wel belangrijk dat er in oktober 2012 geen bijkomende prioriteiten worden geformuleerd. De beleidsprioriteiten in het nieuwe ontwerp van decreet zijn een voortzetting van die in het huidige decreet dat slechts enkele jaren oud is. Er zijn wel inhoudelijke verbeteringen aangebracht. Men denkt bijvoorbeeld ook aan de kansengroepen. Er werden nieuwe accenten gelegd zoals professionalisering en transversale samenwerking.

Bij het opstellen van het decreet had men misschien wel meer belang kunnen hechten aan de afstemming met andere sectoren zoals cultuur, jeugd, en het lokale gezondheidsbeleid. Beleidsprioriteit 2 is volgens ISB iets te concreet. Men legt een verplicht accent op de kwaliteit van de jeugdsportbegeleider. ISB betwijfelt of dit nodig was.

Over beleidsprioriteit 3 wordt in de memorie van toelichting gezegd dat de sportsector de verplichte aanbieder is. Samen met VSF stelt ISB dat de sportdienst minstens de regisseur moet zijn.

Voor beleidsdoelstelling 1 gaat de heer Punie in op de toelichting van VSF. ISB ondersteunt het standpunt dat de sportclub het anker is van de sportbeleving in een gemeente. Het is echter een stap te ver om de sportclub te verenigen tot de erkende Vlaamse sportclubs. Dat zou betekenen dat sportclubs die niet aangesloten zijn bij een erkende federatie, niet kwaliteitsvol kunnen werken. Daarom staat hij achter de keuze om voor beleidsprioriteit 1 de vrijheid te laten aan de gemeente.

Er zijn goede beleidsprioriteiten, maar afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen is gewenst.

De uitvoeringsbesluiten zijn erg belangrijk. Het debat over het bestedingspercentage werd bijvoorbeeld verschoven. ISB vertrouwt in het overleg, maar is kritisch waakzaam. ISB stelt voor om maximaal vijftig percent van de Vlaamse beleidsprioriteiten vast te leggen en te bepalen dat aan elke beleidsprioriteit minstens tien percent van de middelen moet besteed worden. De uitvoeringsbesluiten moeten tegemoetkomen aan de verzuchtingen van het jonge decreet. Het uitvoeringsbesluit zou moeten bepalen dat de gehanteerde percentages na drie jaar geëvalueerd kunnen worden. Inzake de indicatoren pleit ISB voor indicatoren die de effecten van de prioriteiten meten en niet de concrete uitvoering lokaal controleren of monitoren. Het kan niet de bedoeling zijn om aan de actoren gegevens op te vragen die eigenlijk alleen van lokaal belang zijn.

De ondersteuningsstructuur – een functie die eventueel kan toegewezen worden aan ISB – moet de autonomie versterken en moet tegenover de gemeenten een coachende en ondersteunende rol spelen. In het decreet is bepaald dat de ondersteuner een duidelijke inhoudelijke rol heeft op het vlak van de beleidsprioriteiten. ISB meent dat die ondersteuning breder dient te zijn. Het zou de lokale ambtenaren kunnen helpen met de strategische planning in het kader van een integraal meerjarenplan. Het zou ook de sportambtenaar kunnen helpen met zijn beleidsvoorbereidende taak. ISB was geen vragende partij voor een verhoging van de toelagen, maar betreurt toch dat de toelage verminderd is van 175.000 naar 150.000 euro.

Samengevat, het bestedingspercentage moet de kansen geven met gekende opdeling en vooral autonome versterking en ondersteuning van de lokale besturen is belangrijk.

IV. ORGANISATIES DIE ADVIES GEVEN OVER LOKAAL CULTUURBELEID OF LOKAAL ERFGOEDBELEID

1. Federatie van Organisaties voor Volksontwikkeling en Forum voor Amateurkunsten – FOV

Mevrouw *Liesbeth De Winter*, stafmedewerker FOV, stelt dat het Forum voor Amateurkunsten en FOV samen hun uiteenzetting zullen brengen. Ze benadrukt het belang van het decreet Lokaal Cultuurbeleid voor de amateurkunsten en het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Deze sectoren hebben veel belang bij het lokale beleid en omgekeerd. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk bestaat uit vier werkvormen: de bewegingen, de verenigingen, de volkshogescholen en de vormingsinstellingen. Bij amateurkunsten zijn er de verenigingen en de individuele kunstbeoefenaars.

Mevrouw De Winter toont enkele fragmenten uit filmpjes die gebruikt werden in een reeks van vijf studiedagen rond de wisselwerking tussen middenveld en lokaal beleid in de veranderende bestuurlijke context. Er waren 450 deelnemers op deze studiedagen, die vanuit de meest diverse hoeken kwamen.

Bij de studiedagen werd er bewust gekozen om naar een gemengd publiek te gaan, die allemaal eenzelfde doel voor ogen hebben, maar er niet op dezelfde manier naar kijken. Men wou niet alleen informeren, maar ook inspireren.

Tijdens de studiedagen werd de ongerustheid gemeten aan de hand van een ongerustheidsbarometer. Die meting werd enkele malen per dag uitgevoerd. De vaststelling was dat de ongerustheid vrij hoog was. Zelfs op het einde van de dag, na het verkrijgen van de informatie, verdween die ongerustheid niet.

Uit die studiedagen kon worden geconcludeerd dat er veel gelijktijdig gebeurt. Dit maakt de besturen en vrijwilligers onzeker. Een terugkerende vraag was hoe men dit allemaal moet uitleggen op lokaal niveau.

Er was ook de angst dat cultuur geen prioriteit meer zou zijn in tijden van besparingen. De bepalingen in verband met personeel baarden veel zorgen. Men merkt dat lokale besturen daar al zijn beginnen besparen, bijvoorbeeld door niet te vervangen bij lange afwezigheden.

Mevrouw *Kaat Peeters*, directeur Forum voor Amateurkunsten, stelt dat de deelnemers aan de studiedagen ook heel wat mogelijkheden zagen in de nieuwe aanpak. Het integraal denken biedt heel wat kansen. Een voordeel voor de cultuursector is dat de cultuurbeleidscoördinatoren, vrijetijdsactoren en dergelijke, heel wat ervaring hebben opgebouwd met het integrale denken. Ze hebben ook de expertise om bruggen te bouwen en om cross-sectoraal na te denken. Ze roept dan ook op om de cultuurbeleidscoördinatoren in het managementteam op te nemen. Ze hebben ervaring in het strategisch plannen.

Integrale beleidsdoelstellingen kunnen versterkend werken. Besturen hebben baat bij een sterk lokaal middenveld. Het middenveld weet ook dat het bestuur dat vindt. Men gaat elkaar opzoeken en hopelijk versterken.

De praktijk zal tijd vergen. Men worstelt met het technische aspect. Men vreest dat de aandacht voor burgerparticipatie overschaduw wordt. Er is ook een bekommernis omtrent transparantie voor de burgers en de gemeenteraad. Voorheen bestond de verplichting om het cultuurbeleidsplan te laten bespreken en goedkeuren door de gemeenteraad. In welke mate gaan de gemeenteraadsleden in de toekomst nog mee zijn met het cultuurbeleid?

Investeren in sterke netwerkfiguren is belangrijk. Waar vinden middenveld en lokaal bestuur elkaar? Vaak gaat het immers om een goede cultuurbeleidscoördinator, een goede jeugdconsulent enzovoort.

Voor de provinciale bevoegdheden sluit men zich aan bij voorgaande sprekers. De sector amateurkunsten is inmiddels gerustgesteld. Men is tevreden dat wedstrijden en toernooien nog door de provincie kunnen worden georganiseerd. Er zijn ondertussen ook goede toekomstgerichte dialogen opgestart tussen provincies en de verschillende sectoren. De gesprekken met het sociaal-cultureel volwassenenwerk moeten nog starten.

Het decreet Lokaal Cultuurbeleid dateert van 2001. Er werd toen van alles gestart. Er werden cultuurbeleidscoördinatoren aangeworven, beleidsplannen geschreven en dergelijke meer. Het heeft veel in beweging gezet. Men betreurt dat er in het voorliggend ontwerp van decreet zo weinig impulsen zijn opgenomen. De memorie stelt gerust, maar men had het concreter gewild.

De zorgen vanuit de amateurkunsten en het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn vragen als hoe houdt men cultuur hoog op de gemeentelijke agenda in tijden van besparingen? Hoe borgt men de participatie? Hoe gaan de bestaande raden ondersteund worden? Welke

andere participatiemechanismen worden er ingezet? Welke garanties krijgt men voor het draagvlak bij de gemeenteraad?

2. Vereniging van Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra – VVC

De heer *Paul Sergier*, directeur VVC, stelt dat de voorbereiding van het voorliggende ontwerp van decreet al meer dan een jaar duurt en dat er ruim gelegenheid is geweest voor het formuleren van bedenkingen in persoonlijke contacten en standpunten via SARC. Heel wat daarvan gaven aanleiding tot aanpassingen in decreettekst en memorie.

Een zeer concrete bekommernis voor VVC betreft hoofdstuk 4 van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. De tekst is grondig gewijzigd naar aanleiding van een advies van de Raad van State. VVC heeft als belangenorganisatie bij de uiteindelijke tekst nog bedenkingen.

VVC is voorlopig nog erkend in een eigen decreet. De organisatie wordt opgenomen in het decreet Lokaal Cultuurbeleid voor erkenning en subsidiëring. Dat wordt als positief en als blijk van waardering ervaren. Hoofdstuk 4 biedt steunpunten en belangenbehartigers een identieke regeling terwijl opdracht, opdrachtgevers en relatie met de Vlaamse overheid fundamenteel verschillen.

De werking van VVC wordt in de eerste plaats door de leden bepaald en niet door de Vlaamse overheid. Die kan zonder meer doelstellingen vastleggen voor VVC, een meerjarenplan vragen in het kader van de kwaliteitsgarantie en controleren of aan de subsidievoorwaarden is voldaan. Het beoordelen van de bereikte resultaten op basis van indicatoren en de mogelijke afkeuring van een meerjarenplan zijn voor VVC een stap te ver. Die verantwoordelijkheid berust bij de leden.

De heer Sergier stelt dat die principes allicht niet zo rigide door de administratie worden toegepast, maar dan wordt het ontwerp van decreet best aangepast. VVC heeft in de bijgeleverde documenten een voorstel van amendement opgenomen ter zake.

Dan resten VVC nog drie fundamentele bekommernissen waarop niet is ingegaan door de regering, omdat de decreetgever, met name het Vlaams Parlement, haar dat onmogelijk maakt. De heer Sergier maakt een scherpe analyse vanuit de gedeelde zorg voor de culturele sector in Vlaanderen en het lokaal cultuurbeleid.

De gevolgen van het decreet zouden pas enige jaren na 2014 tastbaar worden op het terrein. Er zijn al wel voorafnames, waarschuwt de heer Sergier, en hij wijst de leden op hun parlementaire verantwoordelijkheid. Als het ontwerp van decreet wordt goedgekeurd in zijn huidige vorm, maakt het Vlaams Parlement meteen een einde aan veertig jaar constructief beleid voor de cultuur- en gemeenschapscentra in Vlaanderen. Dat gebeurt onder het motto van interne staatshervorming en planlastvermindering.

Waarover maakt VVC zich zorgen?

Ten eerste zijn er vragen bij het kwalitatief personeel. Sinds het decreet van 1973 zijn de subsidies voor de voormalige culturele centra, nu cultuur- en gemeenschapscentra, gebaseerd op de verplichting voor de lokale besturen om die middelen integraal te besteden aan de loonkosten voor het ‘stafpersoneel’. De verplichting ging van hoofdelijke subsidiëring, over een minimaal aantal ‘stafleden’ per categorie, tot een enveloppensubsidiëring.

Die zogenoemde personeelstoelagen maakten de succesvolle ontwikkeling van de werksoort mogelijk. Het principe moet echter losgelaten worden omwille van de directieven van het Planlastendecreet dat absoluut geen rekening houdt met de eigenheden van een sector en met de inspanningen die al zijn gebeurd om de planlast van het decreet Lokaal

Cultuurbeleid zelfs twee keer te minimaliseren. De heer Sergier verwijst naar de memorie van toelichting voor een historisch overzicht.

Het Planlastendecreet doet het risico op meer planlasten juist toenemen, meent VVC, door het werken met beleidsprioriteiten en de rapportering in dat verband. De minister heeft dat tijdig ingezien en er wordt intussen met zeer algemene beleidsprioriteiten gewerkt. De verplichting is derhalve geschrapt. In artikel 5 van het ontwerp van decreet wordt wel de aandacht gevestigd op de aanwezigheid van de nodige deskundigheid bij de respectieve instellingen.

Bij wijze van voorafname schrappen bepaalde gemeentebesturen nu al staffuncties en zetten stafpersoneel in vooropzeg. Andere gemeentebesturen hebben principieel beslist stafpersoneel niet te vervangen bij pensionering of uitdiensttreding. Er worden ook functies samengevoegd. De sector ondervindt ook de effecten van de vergrijzing. Heel wat gesubsidieerde stafleden gaan in de volgende jaren met pensioen. VVC vreest dat die mensen niet vervangen worden en al helemaal niet op hetzelfde niveau. Dat heeft onmiskenbaar gevolgen voor de kwaliteit van de werking. Het is aan het Vlaams Parlement om daarin de verantwoordelijkheid op te nemen.

De heer Sergier begrijpt dat men hem kan voorhouden meer vertrouwen te hebben, maar gaat af op feiten. Heel wat lokale besturen zullen even veel of zelfs meer investeren in hun centrum, maar het gaat hem om die besturen die de kans aangrijpen om met de afbouw van personeel te beginnen. De verplichting voor lokale besturen om de middelen integraal te besteden aan de loonkost van het stafpersoneel blijkt uniek in Europa. De Europese collega's van de heer Sergier vragen zich af waarom Vlaanderen achteruit bolt.

Ten tweede is VVC bezorgd over de inhoudelijke autonomie. De bevoegdheden van het bestuursorgaan van cultuur- en gemeenschapscentra voor de eigen programmering op voordracht van de cultuurfunctionaris vindt VVC een noodzakelijke garantie voor een kwalitatieve werking. Het vermijdt ook dat men vervalt in een zuivere politieke besluitvorming.

De bevoegdheden, uitgeoefend door een paritair samengesteld bestuursorgaan, met vertegenwoordigers van politiek en middenveld, zijn een verworvenheid vanaf het eerste decreet van 1973. Ze staan op de helling om twee redenen.

In eerste instantie omvat het voorliggende ontwerp van decreet bevat geen enkele verwijzing meer naar het Cultuurpact. Men argumenteert in dat verband dat het Cultuurpact een wet van openbare orde is, die zonder meer moet worden toegepast. Dat klopt juridisch, maar het blijkt in de praktijk zeer moeilijk werkbaar. De heer Sergier ziet al hoe een gemeentebestuur bij wijze van voorafname een commissie van advies installeert die alleen bestaat uit gemeentelijke ambtenaren. Een simpele verwijzing naar het Cultuurpact is volgens VVC onvoldoende omdat het pact weinig zegt over de bevoegdheden van de bestuursorganen en al helemaal te weinig over de bevoegdheid over de eigen programmering.

Een tweede groot obstakel zou het Gemeentedecreet zijn, en meer specifiek de bepalingen in verband met de verzelfstandiging. Politiek en middenveld zijn vooralsnog paritair vertegenwoordigd. Zodra de bepalingen over verzelfstandiging in werking treden per 1 januari 2014, eigent de politiek zich de meerderheid toe stelt de spreker. Het medebeheer vanuit het middenveld wordt mogelijk geminimaliseerd of verdwijnt, ongeacht of er met veel woorden anders niets dan moois over wordt gezegd.

Ook in dat verband is het geen kwestie van vertrouwen, stelt de heer Sergier, maar van feiten. Hij is ervan overtuigd dat heel wat lokale besturen geen regelgeving nodig hebben en het middenveld bij hun besluitvorming zullen betrekken. Daartegenover is decreetgeving

wel nodig voor de besturen die de kans benutten om alles naar zich toe te halen. Ook in die zin wordt Vlaanderen benijd in Europa voor het samenspel tussen politiek en middenveld en vraagt men zich af waarom men een andere weg kiest.

Een derde cruciaal punt, betreft de gemeenschapscentra. In het oorspronkelijke decreet Lokaal Cultuurbeleid van 2001 werden de culturele centra opgesplitst in cultuur- en gemeenschapscentra, op basis van het ruimtelijk structuurplan. De gemeenschapscentra kregen niet langer rechtstreeks middelen. Die pil werd verguld door te voorzien in project-subsidies. Vanaf 2008 zijn die middelen in het Participatiedecreet terechtgekomen. Hoewel de bevordering van cultuurparticipatie een duidelijke kernopdracht van de gemeenschapscentra is, krijgen ze dus middelen via een decreet dat bedoeld is voor flankerende en stimulerende maatregelen. Vlaanderen lijkt de gemeenschapscentra niet meer te willen kennen als het om subsidiëring gaat. Het zou gaan om lokale initiatieven die niet meer door Vlaanderen gesteund moeten worden. Wat dan met de lokale bibliotheek en het lokaal cultuurbeleid, vraagt VVC zich af. Er kwam nog geen antwoord.

Als er geen lokale link is en de opdracht van cultuurcentra kan als regionaal bestempeld worden, dan lijkt het voor VVC logisch dat ze uit het decreet gelicht worden om er een aparte regionale regeling voor te maken.

Eén van de nefaste gevolgen is dat de gemeenschapscentra van de Vlaamse kaart verdwenen. Er werden geen registratiegegevens bijgehouden en ze worden ook niet meer opgenomen in de VRIND-gegevens. De zeer goede registratiegegevens van de cultuurcentra, opgevraagd en verwerkt door de administratie, geven zodoende een vertekend beeld omdat een belangrijk activiteitenpakket niet geregistreerd wordt. Het is onduidelijk hoe het verder moet met de gemeenschapscentra, hun projectsubsiëring en hun registratie. VVC vraagt om de gemeenschapscentra weer volwaardig op te nemen in het decreet Lokaal Cultuurbeleid met een eigen subsidiëring. Er zijn concrete voorstellen beschikbaar.

Voorts vraagt VVC dat de administratie de activiteiten van de gemeenschapscentra registreert en verwerkt zoals voor de cultuurcentra, ongeacht de positie: decreet Lokaal Cultuurbeleid of Participatiedecreet.

De heer Sergier raadt de commissie en het parlement aan zich goed te bezinnen vooraleer ze over het decreet beslissen. Hij is ervan overtuigd dat het Planlastendecreet voor heel wat beleidsdomeinen zeer zinvol zal zijn, en de Vlaamse betutteling kan wegwerken. Over het toepassingsgebied is echter niet voldoende nagedacht. De directieven van het Planlastendecreet zullen volgens VVC geen positief effect hebben op het voorliggende decreet, en zijn nefast voor de cultuur- en gemeenschapscentra. Als de negatieve gevolgen duidelijk zullen worden, is het te laat voor rechtzetting. Daarom wijst de heer Sergier het parlement nogmaals op de verpletterende verantwoordelijkheid die daar berust.

3. Cultureel-erfgoedoverleg

De heer *Bruno Vermeeren*, voorzitter Cultureel-erfgoedoverleg, legt uit dat het Cultureel-erfgoedoverleg een open overlegstructuur is van een dertigtal organisaties en instellingen die een overkoepelende rol spelen in de cultureel-erfgoedsector. Er is ambitie inzake onderlinge uitwisseling en belangenbehartiging. Onder de partners van het platform bevinden zich ook formele en informele koepelorganisaties. Het is de enige ontmoetingsplek voor de diverse deelsectoren van het cultureel-erfgoedveld. Het gaat dan om archieven, erfgoedbibliotheken, musea, erfgoedcellen, landelijke expertisecentra, landelijke organisatie volkscultuur en provinciale consulents die actief zijn rond cultureel erfgoed.

Het Cultureel-erfgoedoverleg is globaal tevreden over wat voorligt als nieuw Cultureel-erfgoeddecreet. Het ontwerp van decreet bouwt voort op de verworvenheden van het bestaande decreet en is op continuïteit gericht. De aanpassingen komen ook in dit geval voort uit de goedkeuring van het Planlastendecreet.

Positief vindt men de oplossing voor de erfgoedconvenants. De aanbevelingen van de sector blijken constructief ingebed in de laatste versie. Het decreet kiest voor een intergemeentelijke benadering met een uitzondering voor vijf steden: Antwerpen, Gent, Brugge, Mechelen en Leuven. Daardoor kan het instrument van de erfgoedcellen in Vlaanderen behouden blijven op de meeste plaatsen. De spreker meent dat die hun deugdelijkheid als intermediaire organisaties in de laatste tien jaar meer dan bewezen.

Het overlegplatform vindt het een aandachtspunt dat het convenantmodel weer in het gedrang zou kunnen komen bij een aanpassing van het decreet houdende intergemeentelijke samenwerking aan het Planlastendecreet.

De verbreding van het begrip diversiteit naar culturele en maatschappelijke diversiteit en het feit dat duurzaamheid in het Cultureel-erfgoeddecreet is ingeschreven, stemt het Cultureel-erfgoedoverleg tevreden.

Toch maakt men zich nog zorgen. Zo voorziet het ontwerp van decreet niet in een belangenbehartiger voor de cultureel-erfgoedsector, ondanks de duidelijke noodzaak, die ook is gebleken tijdens een eigen studiedag in Mechelen. Behalve alle deelsectoren, wordt de vraag ook onderschreven door het steunpunt, het agentschap Kunsten en Erfgoed en de politici daar aanwezig.

Het Cultureel-erfgoedoverleg is vooralsnog een informeel overlegplatform en geen formele belangenbehartiger, maar het koestert wel die ambitie. Het overleg draait integraal op goodwill van de partners en beschikt niet over eigen middelen. De heer Vermeeren verwijst naar onder meer het decreet Lokaal Cultuurbeleid waarin belangenbehartiging als such wel is opgenomen. Een gelijkaardige bepaling in het Cultureel-erfgoeddecreet kan aan de vraag van sector en beleid tegemoetkomen.

De regels voor het aanleggen van reserves en de overdracht van werkingssubsidies zijn aan het einde van de beleidsperiode verstrengd. De aangroei mag niet meer bedragen dan 20 percent van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie, terwijl dat vooralsnog op de jaarlijkse personeels- en werkingskosten slaat. Dat is iets anders, verduidelijkt de spreker. De totaal gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50 percent van de jaarlijkse werkingssubsidies bedragen.

Het Cultureel-erfgoedoverleg is voorstander van transparante regels inzake reservevorming, die dan wel met drie punten rekening zouden moeten houden. Ten eerste valt het sociaal passief onder de reserves. Dat maakt het met de bestaande regeling voor bepaalde cultureel-erfgoedorganisaties onmogelijk om een volledig sociaal passief op te bouwen. Een aantal organisaties hebben nochtans op het einde van een beleidsperiodes onzekere toekomstperspectieven en andere willen of moeten niet meteen permanente structuren worden.

Het ontwerp van decreet laat ook te veel onduidelijkheid bestaan over de eigen eventuele andere inkomsten, dus niet uit de subsidies van de Vlaamse overheid. Het wordt als dubbelzinnig ervaren dat organisaties enerzijds aangemoedigd worden om eigen inkomsten te verwerven, om anderzijds juist dat te ontmoedigen.

Voorts ontbreken in het ontwerp van decreet ook bepalingen aangaande historisch opgebouwde reserves, als overgangsmaatregel of voor organisaties die nieuw instappen in het decreet.

Ander aandachtspunt is de werking van de cultureel-erfgoedconvenants, die momenteel nog zeer lokaal worden ingevuld. De werking van een convenant vertrekt de facto vanuit lokale of regionale behoeften. De memorie van toelichting wijst op de complementari-

teit van de bestuursniveaus, die uitgaat van expertisedeling daartussen. Het ontwerp van decreet maakt geen melding van het belang van die expertise-uitwisseling van en voor de cultureel-erfgoedconvenants. Het risico dat een jarenlang zorgvuldig opgebouwd en waardevol netwerk op zichzelf terugplooit, acht men dan ook reëel. Dat kan volgens het overlegplatform voorkomen worden door invoeging van een bepaling over de meerwaarde en het belang van de bovenlokale uitwisseling en samenwerking.

Er is pas sinds het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 een aanzet tot de ontwikkeling van een structureel Vlaams beleid voor erfgoedbibliotheken. Er werd in twee instrumenten voorzien. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek zou subsidie ontvangen als netwerkorganisatie en er was een kwaliteitslabel. Beide wierpen volgens de heer Vermeeren al vruchten af. Er zijn al acht erfgoedbibliotheken met het kwaliteitslabel. Dat die elementen behouden blijven in het nieuwe ontwerp van decreet, vindt men positief.

In tegenstelling tot de musea en culturele archiefinstellingen kunnen de erfgoedbibliotheken niet ingedeeld worden bij het landelijke niveau. Voor de landelijk erkende erfgoedbibliotheken is ook nog niet in werkingsmiddelen voorzien. Het Cultureel-erfgoedoverleg meent dat de herziening van het decreet een gelegenheid biedt om de jonge sector gelijkwaardig te behandelen en impulsen te geven via rechtstreekse werkingssubsidies.

Bijkomende bedenkingen formuleert het Cultureel-erfgoedoverleg nog over de indieningsronde van landelijke expertisecentra en de landelijke organisaties volkscultuur, die is teruggebracht naar twee instapmomenten per beleidsperiode van vijf jaar. Dat was totnogtoe jaarlijks. Het platform vraagt zich af het decreet nog voldoende flexibiliteit inbouwt. De expertisecentra moesten immers snel kunnen inspelen op de directe noden van de sector.

De 1 euromaatregel voor musea blijkt geschrapt. Er loopt nog een evaluatie, waarvan men hoopt de resultaten ook binnen de sector te mogen bespreken. Men hoopt echter vooral dat niet louter financiële afwegingen het voortbestaan van de maatregel zullen beslissen.

Het Cultureel-erfgoedoverleg acht het essentieel dat de Vlaamse overheid de bezorgdheid van de cultureel-erfgoedsector over de opendatapolitiek van Europeana deelt en overmaakt aan het initiatief en de bevoegde Europese instanties. Voor subsidiëring van digitalisering zijn organisaties immers verplicht deel te nemen aan Europeana.

Het overlegplatform stelt tevens nog vast dat de programmatievrijheid voor conservatoren en archivariissen uit het decreet verdween.

Tot slot zouden de paragrafen over de afstemming van Cultureel-erfgoeddecreet en Onroerend-erfgoeddecreet te veel onduidelijkheid laten bestaan over een adequate en structurele afstemming tussen beide. Dat geldt onder meer voor het statuut en de bevoegdheden van archeologische depots en museumdepots. Die onduidelijkheid is verweven met het feit dat in het kader van de interne staatshervorming de regie van het depotbeleid aan de provincies wordt toegewezen, heeft het overleg begrepen.

De rol van de provincies vindt men dan weer wel helder omschreven en de regeling dien-aangaande wordt in de grote lijnen als positief ervaren.

De heer Vermeeren besluit zijn betoog door te benadrukken dat de cultureel-erfgoedsector een jonge sector is in volle ontwikkeling. Een aantal instrumenten uit het decreet zijn dan ook nog niet volledig uitgerold. Tegelijk vreest de sector dat er misschien niet voldoende middelen worden ingeschreven om het decreet ten volle uit te voeren.

4. Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen – VVBAD

Mevrouw *Carol Vanhoutte*, is voorzitter van de sectie Openbare Bibliotheken en lid van de raad van bestuur van VVBAD. Zij is tevens bibliothecaris van de Openbare Bibliotheek van Kortrijk. VVBAD is de enige beroepsvereniging voor archivariissen, bibliothecarissen en documentalisten in Vlaanderen. Deskundigheidbevordering en belangenbehartiging zijn de voornaamste doelstellingen. De vereniging is opgericht in 1921 en vertegenwoordigt 550 instellingen en meer dan 2500 informatieprofessionals. Ze bestaat uit vier secties die elk staan voor een deelsector. Er zijn ook nog twee intersectorale commissies: Erfgoedbibliotheken Vlaanderen en overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen.

Het verheugt VVBAD dat de verworvenheden uit het decreet Lokaal Cultuurbeleid van 2001 grotendeels behouden blijven. Het feit dat de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid in het decreet verankerd zijn, vindt de vereniging ook een goede zaak. De verplichting om een openbare bibliotheek te organiseren blijft, net als de definitie daarvan. De opdrachten worden in de memorie van toelichting uitgebreid omschreven. Dat garandeert dat de doelstellingen van een openbare bibliotheek voor iedereen duidelijk zijn.

VVBAD waarschuwt dat er geen subsidiebedragen meer vermeld zijn in het decreet. Zullen de lokale openbare bibliotheken nog wel voldoende middelen krijgen van de verschillende overheden om alle opdrachten, meer dan voordien, kwaliteitsvol te blijven invullen?

Zowel bij de cultuurcentra als bij de bibliotheken erkent het ontwerp van decreet de noodzaak van voldoende deskundigheid en schrijft dat ook in een algemene bepaling. Van bibliotheken wordt meer dan ooit verwacht dat ze gebruikers begeleiden en ondersteunen, dat ze de technologische ontwikkelingen op de voet volgen en mee zijn met de steeds sneller evoluerende informatiemaatschappij. VVBAD vraagt derhalve dat in artikel 9 bij de vereisten voor de openbare bibliotheken een verwijzing wordt opgenomen naar voldoende personeel met de juiste competenties.

Er is ook vraag naar garanties voor een laagdrempelige toegang. Elke verwijzing naar vergoeding en lidgelden zijn uit het decreet geschrapt op een moment waarop de lokale besturen moeten besparen. VVBAD zou graag zien dat in artikel 9 ook het gratis lidmaatschap voor jongeren en kinderen wordt ingeschreven. Ook dat er maximumbedragen zijn voor de lidgelden, wil de verenigingen vastgelegd zien.

VVBAD pleit voor lokale autonomie, zij het met mate. Het Planlastendecreet en het nieuwe decreet Lokaal Cultuurbeleid bieden de gemeente een grotere autonomie. VVBAD ziet daarin kansen voor de openbare bibliotheken die beter zullen kunnen inspelen op lokale beleidsdoelstellingen en de directe omgeving. Ze worden zo ook aangemoedigd om samen te werken met lokale spelers uit andere beleidsdomeinen, zoals onderwijs en welzijn, meent de vereniging.

Vlaanderen kan bogen op goede cijfers voor de sector sinds 2006. VVBAD vindt het positief dat de verplichting om beleidsrelevante gegevens te bezorgen, opnieuw is opgenomen in het ontwerp van decreet.

VVBAD waarschuwt er tevens voor dat grote lokale verschillen in tarifiering en reglementen, benchmarking tussen bibliotheken zal bemoeilijken. De basisdienstverlening aan de burger kan daardoor ook sterk verschillen van gemeente tot gemeente. VVBAD pleit daarom voor voldoende uniformiteit in de sector.

Het stemt tot grote tevredenheid dat de Vlaamse overheid beslist een organisatie te subsidiëren als platform voor uitwisseling van kennis en expertise voor openbare en wetenschappelijke bibliotheken, documentatiediensten en archieven. Dat platform moet als

vertegenwoordiger optreden ten aanzien van de Vlaamse overheid, ten behoeve van alle aangesloten leden, en dat telkens erom wordt gevraagd.

Er wordt uitdrukkelijk om garanties gevraagd voor interbestuurlijk overleg. Dat de opdracht van de provincies inzake streekgericht bibliotheekbeleid weer opgenomen is, verheugt VVBAD. Toch vraagt men zich af of er voldoende garanties zijn voor afstemming tussen de diverse bestuursniveaus. De bepalingen ter zake vindt de vereniging te vrijblijvend en algemeen. Lokale bibliotheken blijken vooralsnog te weinig structureel betrokken bij bibliotheekbeleid op Vlaams en provinciaal niveau. VVBAD wil garanties voor inspraak en betrokkenheid.

Inspiratie kan allicht geput worden uit het Cultureel-erfgoeddecreet. Dat voorziet in een protocol tussen de Vlaamse overheid en de organisaties die de Vlaamse provincies, steden en gemeenten vertegenwoordigen. Het moet beleidsafstemming garanderen.

De vage bepalingen over reservevorming baren VVBAD zorgen. Die is voorstander van billijke en heldere regels ter zake. Zo dient helder en onbetwistbaar omschreven wat er wel en niet onder reserves valt. VVBAD vindt dat het voor een organisatie moet mogelijk blijven om met het oog op een degelijk personeelsbeleid, een volledig sociaal passief op te bouwen.

Er moeten ook duidelijke regels zijn over wat aan reserve is opgebouwd vanuit subsidies van de Vlaamse overheid en wat uit andere inkomsten gegenereerd werd. Ook rond historisch opgebouwde reserves verwacht VVBAD duidelijke bepalingen.

VVBAD is actief lid van het cultureel-erfgoedoverleg en sluit zich aan bij het standpunt van dat overlegplatform.

5. Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed

De heer *Gregory Vercauteren*, stafmedewerker Lokaal Erfgoedbeleid Faro, Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed, merkt op dat de vrij jonge sector al heel wat decreten de revue zag passeren. Er is dan ook een grote behoefte aan decretale rust en stabiliteit in het beleidskader. Dat het ontwerp van decreet streeft naar maximale beleidscontinuïteit en de keuze maakt om cultureel-erfgoedconvenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden te blijven afsluiten, wordt op applaus onthaald.

Het regeerakkoord heeft het over aanpassing van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking. Uit de beleidsbrief van minister Bourgeois van 2011 blijkt die intentie opnieuw. Faro kent de stand van zaken niet, maar geeft mee dat het bewuste decreet net zo goed van toepassing is op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met of zonder convenants. Het steunpunt hoopt dan ook dat mogelijke aanpassingen niet dermate ingrijpend zijn dat de fel beoogde beleidscontinuïteit verloren gaat. Dat streven ziet men graag doorgetrokken.

Faro heeft een rijke ervaring in het samenwerken met de erfgoedcellen. De meerwaarde ervan staat buiten kijf, zeker waar het erop aankomt acties op te zetten ten behoeve van de ontsluiting van en de zorg voor het lokale cultureel erfgoed. Het bestaande ontwerp van decreet stipuleert dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een deel van de Vlaamse middelen moeten aanwenden voor de oprichting van een erfgoedcel. De vijf gespecificeerde steden daarentegen zullen intekenen op de beleidsprioriteiten en, helemaal in de logica van de planlastvermindering, kan de Vlaamse Gemeenschap niet verwachten dat een deel van die middelen worden gebruikt om extra personeel aan te werven voor een erfgoedcel. Faro onderschrijft de idee dat de steden autonoom kunnen bepalen hoe ze de beleidsprioriteiten vorm geven, maar meent toch dat het concept van cultureel-erfgoedcellen ook daar inspirerend kan werken.

De heer *Marc Jacobs*, directeur Faro, prijst zich gelukkig met de ingebouwde continuïteit en het feit dat men inspiratie blijft putten uit de kaderconventie van de Raad van Europa over de waarde van cultureel-erfgoed voor de maatschappij, of de Conventie van Faro. Daar is creatief gebruik gemaakt van het concept cultureel-erfgoedgemeenschap, maar daar houden de bruikbare ideeën niet op, vooral waar het de geïntegreerde en integrale werking betreft.

Faro zet zich ten volle in voor de ontwikkeling van het potentieel van het decreet en de sector. Zo is in de voorbije jaren een groot kwantitatief en kwalitatief onderzoek gevoerd met de roepnaam Prisma. De sector is doorgelicht en in kaart gebracht en er is gepeild naar een maatschappelijk draagvlak in Vlaanderen voor een werking rond cultureel-erfgoed. Resultaat is een reeks publicaties met een themanummer en nog veel meer materiaal, tot en met een perspectief 2020 en zelfs 2040. De heer Jacobs hoopt op een bespreking daarvan.

Er is een sterk geloof in de ontwikkelingsmogelijkheden van het Cultureel-erfgoeddecreet. Er ligt een grote nadruk op subsidiariteit. Dat impliceert dat er met strategische blik wordt toegezien op het Vlaamse en internationale niveau. Dat Vlaamse niveau kan volgens Faro versterkt worden. Zo is een inhaalbeweging nodig voor de musea die zijn ingedeeld op het landelijke niveau. Het verheugt Faro ook dat er een aantal bepalingen zijn ingeschreven met betrekking tot de internationale werking, maar de organisatie stelt dat het ook daar een kwestie van middelen zal zijn om iets te kunnen doen.

De continuïteit stemt tot grote tevredenheid. De heer Vercauteren verwijst in het bijzonder naar de nota van minister Joke Schauvliege uit 2010 over het immaterieel cultureel erfgoed en hoopt dat dit in de praktijk vorm kan krijgen. Faro hoopt op een gelijkaardige nota over roerend erfgoedbeleid, gefocust op het versterken van instellingen en netwerken, onder meer op Vlaams niveau en met als doel een globale werking en investering van middelen in het beheer van roerend erfgoed, collectiebeleid en depots, het versterken van het topstukken decreet en het voorzien in middelen om dat uit te voeren. Ook in die zin kan de Conventie van Faro tot inspiratiebron dienen.

Sinds 2011 beschikt het steunpunt over heel wat materiaal, cijfers en ideeën om een debat te voeden. De sector is zich aan het organiseren in het cultureel-erfgoedoverleg. Om de verdere ontwikkeling van het ontwerp van decreet na 2014 mee elan te geven, zou Faro dan ook graag zien dat de sector uitgenodigd wordt voor een hoorzitting eind 2012 of begin 2013.

6. Vlaams steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra – LOCUS

Mevrouw *Miek De Kepper*, directeur LOCUS, stelt dat het steunpunt in principe geen standpunten inneemt, maar wel elementen wil inbrengen in het debat.

Er worden twee grote lijnen gevolgd. In eerste instantie heeft het decreet Lokaal Cultuurbeleid op het niveau van inhoudelijke doelstellingen volgens het steunpunt de verdienste dat het continuïteit brengt. Dat beeld wordt in drie punten geïllustreerd.

Alle inhoudelijke elementen van een kwaliteitsvol en geïntegreerd lokaal cultuurbeleid blijven behouden. Dat lijkt LOCUS zinvol, gezien het draagvlak in de vele steden en gemeenten en de reeds rijke en gevarieerde praktijk die ook bevestigd wordt vanuit de amateurkunsten en het sociaal-cultureel werk. Het steunpunt erkent ook dat er nog niet in alle gemeenten een verworvenheid is, maar meent dat er tijd nodig is om die soort van denken ingang te laten vinden.

Dat cultuurcentra, gemeenschapscentra en bibliotheken omschreven worden als belangrijke pijlers van een duurzaam en kwaliteitsvol lokaal cultuurbeleid vindt LOCUS symbolisch, ook voor de toekomst.

Het inbrengen van het begrip duurzaam cultuurbeleid, zeker op lokaal niveau, beschouwd als uiterst belangrijk, vooral met het oog op de grote uitdagingen inzake milieu, energie-beheer, kostenbeheer, en op de sociale component met gemeenschapsvorming, tewerkstelling, participatie van kansengroepen enzovoort. De omvattendheid van het begrip duurzaamheid vergroot echter het risico dat het verwordt tot containerbegrip. Om dat te voorkomen is een verdere verkenning, vertaling en verdieping qua definities onontbeerlijk. LOCUS wil dat engagement graag opnemen. Mevrouw De Kepper kondigt aan dat precies dat thema ook de rode draad vormt voor de LOCUS-toer in juni 2012.

LOCUS meent in elk geval kansen te zien om vanuit de lokale context – alleen of in samenwerkingsverbanden – een kwaliteitsvol en duurzaam cultuurbeleid vorm en inhoud te geven op eigen maat. Het zet ook deuren open voor een link naar andere beleidsdomeinen, wat dan weer positief kan werken in het kader van de strategisch meerjarenplanning en de BBC.

Nieuw in het decreet is vooral dat een kader wordt aangereikt, en dat niet langer meer wordt ingezet op het hoe, met name op instrumenten en interne organisatie. In die zin is het decreet Lokaal Cultuurbeleid in de geest van het Planlastendecreet uitgewerkt.

De coördinatieopdracht wordt nog altijd als voorwaarde opgenomen in het ontwerp van decreet, ondanks dat de link met de cultuurbeleidscoördinator al geruime tijd verdwenen is. LOCUS acht dat wel belangrijk, en stelt dat de recente geschiedenis de meerwaarde ervan heeft geïllustreerd. Die evolutie lijkt LOCUS correct te gebeuren en het heeft er een aantal bedenkingen bij.

De functie van cultuurbeleidscoördinator blijkt feitelijk opgeheven, maar wordt in de praktijk toch steeds meer op een hoger niveau opgenomen in vele steden en gemeenten. Steeds meer cultuurbeleidscoördinatoren groeien door naar diensthoofd of sectormanager Cultuur en Vrije Tijd. Er zijn diverse benamingen. De essentie van de opdracht wordt derhalve zeer zichtbaar, net als de coördinatie zelf. Daar kan cultuur voordeel uit putten, zeker inzake aansturing en ervaring qua planning of participatie, steeds in het kader van een integrale benadering.

Wat LOCUS zorgen baart, is dat dit niet evident is voor alle gemeenten en vooral voor kleinere gemeenten. In een aantal gemeenten zonder een lang voortraject en dito tradities met betrekking tot cultuurbeleid, heeft die nieuwe functie – met de bijhorende middelen en sturing vanuit Vlaanderen – als een echte katalysator gewerkt. LOCUS vraagt zich af of er voldoende tijd is geweest om dit sterk genoeg te verankeren tot een evidente praktijk.

Parallel daaraan maakt LOCUS bedenkingen bij het benoemen van de vereiste deskundigheid, omdat dat geen garantie biedt voor realisatie. Dat de wijzigingen samenvallen met een nieuwe legislatuur die gekleurd zal zijn door besparingen, doet nog meer de wenkbrauwen fronsen. Er dreigen kwetsbare situaties te ontstaan waar er geen sterk voortraject is geweest of waar besparingen het meest dwingend en dringend zijn. Het wordt zinvol geacht om de effecten blijvend te monitoren.

Het steunpunt probeert een brede blik te vormen op het cultuurbeleid en lokaal beleid in het algemeen. Daarom heeft het ook de gevoeligheden en standpunten van andere partners op het terrein gepolst.

LOCUS begrijpt het amendement van VVSG over de afstemming tussen het gemeentelijke en provinciaal beleid. Het kan tegenstrijdigheden voorkomen en biedt een stuk verankering en kansen op echt complementair beleid.

Met het amendement op de monitoring heeft het steunpunt meer moeite. De cultuursector is immers juist zichtbaar geworden met resultaten van onderzoek en monitoring. Mevrouw De Kepper denkt in dat verband aan de BIOS-gegevens, cultuurcentra in cijfers, en bijkomende initiatieven die nog komen. LOCUS meent dat de data moeten dienen om te inspireren en nieuwe beleidsaccenten te ontwikkelen. Het helpt bij benchmarking en de ervaring leert dat het ook een steun is bij adviesvragen vanuit de gemeente.

Het steunpunt vindt het een goede zaak dat de rapportage voor een stuk naar het lokale niveau verschuift. De traditie vraagt dat de monitoring gebeurt in nauw overleg met alle betrokkenen. De manier waarop dit gebeurt, kan altijd nog verfijnd worden.

Het steunpunt zou het betreuren mocht de monitoring integraal verdwijnen. Het gaat om een rijke geschiedenis die de fundamenteen legt voor de uitbouw van de toekomst, maar tegelijk ook voor positionering in de internationale context zijn belang heeft.

V. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN DE SPREKERS

De heer *Chokri Mahassine* heeft vooral vragen voor VVSG en VVP. De ontwerpen van decreet bevatten geen adviezen van VVSG of van VVP. Waarom was er geen officiële raadpleging van hen?

Een van de opmerkingen van VVSG luidt dat er te veel rapporteringsverplichtingen zijn. Het ontwerp van decreet vermeldt expliciet dat het de bedoeling is om de informatie op Vlaams niveau te monitoren. Het inzamelen van gegevens is noodzakelijk voor het voeren van een goed beleid. Heeft VVSG een alternatief voorstel voor deze gegevensverzameling?

De ontwerpen van decreet bepalen dat er bestuursakkoorden kunnen worden gesloten tussen de provincie en de Vlaamse overheid. Daarover zou er zo snel mogelijk duidelijkheid worden gebracht. Welke timing wordt er best gevolgd? De verkiezingen zullen immers een belangrijke rol spelen.

In verband met de provincies is er sprake van een wederzijdse verevening. De heer Mahassine veronderstelt dat Vlaamse bevoegdheden ook kunnen worden overgedragen naar de provincies. Daarbij denkt hij aan de Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme of aan de Vlaamse uitleendienst voor kampeermateriaal. Moet Vlaanderen zich hiermee blijven bezighouden of kan deze taak overgenomen worden door de provincies?

Mevrouw *Els Kindt* merkt op dat het hier vandaag gaat om een evenwichtsoefening tussen de ruime autonomie die VVSG wenst en spelers die bang zijn dat hun bevoegdheids- en belangendomeinen aan belang zouden verliezen

Mevrouw *Ulla Werbrouck* pleit voor de afschaffing van de provincies. Inzake sport worden de taken van de provincies met dit ontwerp van decreet sterk afgeslankt. De provincies hebben nog zes taken. Slechts een van die taken zal echter gesubsidieerd worden, namelijk het sportbeleid voor gehandicapten. De vraag rijst in welke mate de provincies zich nog zullen bezighouden met die vijf andere bevoegdheden.

Er zijn nu 285 gemeenten ingeschreven voor het Lokaal Sportdecreet. De minister wou er nog meer. Volgens mevrouw Werbrouck gaat het enkel om de afschaffing van de erkenningsvereiste. Was dit de grote hinderpaal voor de resterende gemeenten om zich in te schrijven?

De heer *Johan Deckmyn* merkt enig wantrouwen tussen Vlaamse Regering en lokale besturen. Gaat dit over het opleggen van de beleidsprioriteiten of over iets anders?

Een andere vraag heeft betrekking op de interne staatshervorming. Bij de bespreking van het Provinciedecreet was er gesteld dat de provincies in hoofdzaak bevoegd zouden worden voor grondgebonden materies. Persoonsgebonden aangelegenheden zouden zo weinig mogelijk aan de provincies worden toegewezen. In de memorie van toelichting staat: “Daarnaast heeft het proces inzake interne staatshervorming (witboek) een bijkomende impact op de regelgeving inzake de provincies. Dit zal resulteren in de aanpassing en afbakening van de inhoudelijke opdrachten.”. In welke mate is dit gebeurd? Hoe staan VVP en VVSG tegenover de diverse artikelen in verband met sport en de bevoegdheid van de provincie? Hoe spoort het voorliggende ontwerp met het Provinciedecreet en de interne staatshervorming?

Het baart de heer *Deckmyn* zorgen dat er voor sport geen gekwalificeerd personeel beschikbaar is. In het antwoord op een brief van de bond Lichamelijke Opvoeding proberen de ministers *Muyters* en *Bourgeois* de ongerustheid daarover weg te nemen. Heeft SARC evenveel vertrouwen als de ministers? Uit het discours van de heer *Bulcaen* blijkt twijfel over de beschikbaarheid. Hij formuleert voorzichtige kritiek. Naast het wegvallen van geschikt personeel, betreurt de heer *Bulcaen* ook het verdwijnen van de diplomavereiste. In het advies van SARC is men veel scherper: “Gemeentelijke sportfunctionarissen hebben als kwaliteitsbewakers plots afgedaan. Beleidsmakers nemen daarmee een onberekend en onverantwoord risico.”. De heer *Deckmyn* meent dat deze zorg zwaarder doorweegt op de sector dan men hier laat uitschijnen.

In hun tussenkomst stelde ISB dat er in dit decreet een kleine besparingsronde is verwerkt. Wat wordt hier mee bedoeld?

De heer *Bart Caron* stelt dat het Planlastendecreet een radicaal standpunt inneemt in zijn keuze voor outputindicatoren. Alle middelen zijn er geweest. Dit zal leiden tot outputindicatoren waarvan het waarheidsgehalte twijfelachtig is. Het is zeer moeilijk harde indicatoren voor cultuur, jeugd en sport te bepalen. De spreker informeert bij VVSG en VVP of het zo erg zou zijn mocht men, voor die sectoren waar outputindicatoren niet zaligmakend kunnen zijn, toch middelen zou vernoemen. Het is moeilijk om bijvoorbeeld voor het verhogen van de cultuurparticipatie van bijzondere doelgroepen waarheidsgetrouwe outputindicatoren te vinden. Hoe hard is het verzet tegen middelen?

Is het risico niet groot dat door de indicatoren en de talrijke beleidsprioriteiten die de ministers zullen stellen, men in de feiten een sterkere sturing, veel grotere bemoeienis en meer rapportageverplichtingen gaat krijgen? Is de kuur niet erger dan de kwaal? Hoe denkt VVSG dit voor cultuur en sport te kunnen vermijden?

Wat denkt SARC van de inconsistentie in de taken van de provincies? Het bovenlokaal jeugdwerk is een taak van de provincies, het bovenlokaal sportwerk is dat dan weer niet.

VVP stelt dat de linken decretaal niet altijd zuiver zijn gesteld tussen de verschillende beleidsdomeinen. Wat bedoelt het hiermee?

De heer *Caron* stelt vast dat de standpunten van VVSG en een aantal veldorganisaties nogal ver uit elkaar liggen. Hoe komt dit? Dit is een merkwaardige evolutie. Waarom verzet VVSG zich radicaal tegen de middelen, terwijl de sectoren pleiten voor een minimaal behoud van een aantal regels? Dreigt men niet van overreglementering te komen in het andere uiterste? Dit zou tot een verlies kunnen leiden van professionalisme en kwaliteit op het terrein.

De heer *Jan Leroy* deelt mee dat VVSG de afgelopen maanden door kabinetten en andere spelers betrokken is geweest bij besprekingen over de voorleggende ontwerpen. Een officiële adviesvraag over de aparte decreten is er niet geweest. Voor de bestuurlijke aandachtspunten is er nauwelijks vooruitgang geboekt bij de verschillende interventies.

Wat het verzamelen van informatie en statistieken betreft, sluit de heer Leroy zich aan bij ISB. Er is geen probleem dat Vlaanderen monitort hoe een lokaal bestuur de subsidies aanwendt. De ontwerpen gaan veel verder. Men dreigt naar een indicatorenlast te gaan. Bijkomend rijst de vraag hoe dit gaat sporen met het Planlastendecreet. Dit zegt dat de verantwoording gebeurt op basis van meerjarenplan, budget en jaarrekening, zoals die door de gemeenten zijn opgesteld. Het zegt niet dat er bijkomende manieren zijn. De heer Leroy waarschuwt dat men bij ongewijzigde teksten vanaf volgend jaar meer en meer lokale mandatarissen gaat krijgen die klagen over de verplichtingen die de Vlaamse overheid oplegt. Het moment om in te grijpen is aangebroken. Men merkt ook een onevenwicht tussen subsidies en de middelen die gemeenten zelf aan een materie besteden. Vlaamse gemeenten besteden 250 miljoen euro aan sportbeleid. Vlaanderen subsidieert daar 15 miljoen euro van. Vanuit dit oogpunt is enige bescheidenheid over het vragen van verantwoording aangewezen.

De vraag waarom niet alle gemeenten zich inschrijven in het Sportdecreet, kan de heer Leroy niet onmiddellijk beantwoorden. Vermoedelijk gaat het onder meer om een aantal faciliteitengemeenten. Gemeenten maken de afweging tussen wat men krijgt en wat men er voor moet doen. Er zijn gemeenten die subsidiemoe worden. Men moet ook eenheidsworst vermijden. Regelingen die gelden voor de kleinste tot de grootste gemeente.

Het wantrouwen tussen het lokale bestuur en de Vlaamse Regering bleek regelmatig bij de voorbereiding van de decreten. Er werd dan gesteld dat als men iets niet oplegt, gemeenten het niet gaan doen. Zowel voor de vrijetijdssectoren, als de andere sectoren heeft het verleden aangetoond dat de vernieuwing juist op het lokale niveau is ontstaan. Nadien werden zij door Vlaanderen geregeld, waardoor zij soms in een eenheidsworst zijn terechtgekomen.

Men moet rekening blijven houden met de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012, waarna duizenden mensen lokaal een politiek mandaat gaan opnemen. Zij hebben het recht en de plicht om politieke keuzes te maken. Dit moet ten volle gerespecteerd worden. Dat is een basisdemocratische houding. Als men het in een aantal uitzettingen heeft over de sportdienst die onafhankelijk moet zijn, of de sportdienst als regisseur, dan vraagt de heer Leroy zich af of de diensten het beleid gaan uitmaken. Of zijn het de lokale verkozenen? Men loopt het risico terug te keren naar de toestand van de rechtstreekse lijn van de Vlaamse minister naar de lokale dienst, de schepen, de adviesraad, de doelgroep en de sector. Vlaanderen gaat dan subsidiëren voor een rechtstreekse sector ter plaatse. De lokale verkozenen kan daar nog nauwelijks een relevant geheel van maken.

Volgens de heer Leroy scheppen sommige sprekers de indruk dat het niet om het wegvalen van de verplichting voor gekwalificeerd personeel gaat, maar om het opleggen van een verbod voor het hebben van gekwalificeerd personeel. Welke gemeente gaat goed gekwalificeerd personeel laten afvloeien omdat het nu mag en men zijn subsidie gaat behouden? Als een bestuur een dergelijke politieke afweging doet, dan zal dit bijvoorbeeld in een budgettaire afweging zijn die men moet maken.

Over het weren van middelen als indicator deelt de heer Leroy de vrees van de heer Caron van een overvloed aan indicatoren. Het blijft de bedoeling dat de aanvraag van subsidies zal gebeuren op basis van het meerjarenplan, en het verantwoorden via de jaarrekening zal plaatsvinden. Het zal om een digitale versie gaan. In die digitale versie moet op het laagste niveau staan dat het een uitgave is die men gaat doen in uitvoering van een Vlaamse

beleidsprioriteit. Voor VVSG moet die digitale rapportering volstaan om de subsidies te verantwoorden.

Wat het gebrek aan betrouwbare outputindicatoren betreft: Vlaanderen is bezig met een externe audit te ontwikkelen. Die zou vanaf volgend jaar audits moeten gaan doen. Een van de basisopdrachten is de organisatiebeheersing en de betrouwbaarheid van de rapportering controleren.

Dat de standpunten van VVSG afwijken van andere veldorganisaties, is niet nieuw. De Raad van Bestuur van VVSG heeft beslist positief te adviseren over het invoeren van de beleids- en beheerscyclus. Dit is een gigantische opdracht voor de lokale besturen, vooral op het beleidsmatige vlak. Dit positief advies werd gekoppeld aan de voorwaarde dat men, wat het Planlastendecreet betreft, stappen vooruit zou zetten. Momenteel is men niet zeker dat dit zal gebeuren.

Mevrouw *Iris Van Riet*, SARC, meent inconsistenties te kunnen vaststellen tussen de rollen en de taken van de provincies in de diverse sectoren. SARC heeft van in het begin zijn ongerustheid uitgedrukt over de gevolgen van het wegvallen van sommige bevoegdheden bij de provincies. Men wacht de resultaten af van de oefeningen om de interne staatshervorming te implementeren.

De heer *Frank Bulcaen*, SARC, geeft aan dat wat de diplomaverenisten betreft, men pleit voor autonomie. Dit is vrijheid. Men hoopt dat de twee andere v's, die van verantwoordelijkheid en volwassenheid, ook bij de gemeenten zullen zijn. Er is geen pleidooi geweest om dit te gaan verankeren. De bepaling dat er geen voorwaarden gesteld mogen worden, staan niet in deze decreten, maar in het Planlastendecreet. De Vlaamse Sportraad heeft er voor gepleit dat er geen kwaliteitsverlies zou zijn.

Mevrouw *Iris Van Riet* stelt over de eerste gesprekken met SARC, dat men aanvankelijk bezorgd was over wat er zou gebeuren met het cultuur-, jeugd- en sportbeleid op het gemeentelijk niveau. Inmiddels zijn de adviezen bijgestuurd. Er was in het verleden een toename van autonomie van de gemeenten. Er is nu opnieuw zo een toename. Stellen dat er geen vertrouwen is in de gemeenten vanuit de culturele sectoren, is niet correct. De meeste gemeenten zijn dit vertrouwen waard.

De heer *Gunter Pertry*, VVP, deelt mee dat er geen adviezen zijn van VVP, omdat de voorliggende ontwerpen tot zijn gekomen in een constante dialoog tussen VVP, het kabinet en de administratie. Men vond het niet nodig om daarover nog een bijkomend advies te formuleren. VVP kan akkoord gaan met de bereikte consensus. Het profiel is verscherpt. In overleg met de andere niveaus gaan de provincies een aantal taken en opdrachten niet meer uitvoeren.

De wederzijdse verevening betekent voor VVP dat het niet de bedoeling van de oefening is om zoveel mogelijk taken en opdrachten van de provincies weg te nemen. De oefening moest niet alleen aantonen wat de provincies beter niet doen, maar ook wat de provincies kunnen overnemen van andere bestuursniveaus. Volgens het principe van de interne staatshervorming gaat de overheveling van taken gepaard met de overheveling van mensen en middelen. Dit geldt dus ook als er nieuwe taken en opdrachten aan de provincies worden gegeven.

De heer *Raymond Van Loock* wijst erop dat de provincies geen opdracht hebben op het gebied van het regionaal jeugdwerk. De problematiek van de uitleendienst en jeugdvormingscentra heeft wel op de agenda gestaan. Vlaanderen is daarop niet ingegaan. VVP was er wel vragende partij voor.

Inzake de timing van de bestuursakkoorden dient vermeld te worden dat er in het vorige decreet één jaar legislatuuroverschrijdend werd gewerkt. De timing over de bestuursakkoorden is niet duidelijk. Het ware interessanter geweest als de oude timing behouden was.

Aansluitend stelt de heer *Tom Van Thienen* in verband met de timing dat men voor het zomerreces tot ontwerpen van bestuursovereenkomsten zou kunnen komen met de respectieve ministers. Na de verkiezingen van 14 oktober 2012 en de installatie van de nieuwe provincieraden en deputaties op 1 december 2012 kan er een toetsing zijn met de nieuwe beleidsverantwoordelijken in het voorjaar, zodat de operatie, met de invoering van de beleids- en beheerscyclus, op 1 januari van kracht kan worden. Het parlement heeft beslist de nieuwe missie van het provinciaal niveau te laten implementeren op 1 januari 2014. De bestuursovereenkomsten zullen gelden voor zes jaar met een evaluatie na drie jaar.

VVP heeft doorheen het ganse proces van groen- en witboek de mogelijkheid om te argumenteren waarom bepaalde taakstellingen op het gebied van persoonsgebonden aangelegenheden belangrijk zijn vanuit een verkozen bovenlokaal bestuursniveau. Er was dus een positieve evolutie in verband met de persoonsgebonden taken.

Er is één Vlaamse beleidsprioriteit ingevoerd in verband met sport, namelijk de G-sporten. De vijf andere taakstellingen die worden opgesomd, vloeien voort uit de voorbereidende besprekingen. Dit kan worden gelinkt aan de missie van het Provinciedecreet. Ofwel zijn de sportactiviteiten grondgebonden, ofwel zijn ze een bovenlokale taakstelling, ofwel zijn ze gebiedsgericht. Ze zijn opgelijst in de beleidsprioriteiten vanuit Vlaanderen.

De heer *Johan Deckmyn* onthoudt van de tussenkomst van de heer Leroy van VVSG dat de gemeenten subsidiemoe zijn. Artikel 5 van het ontwerp van decreet bepaalt in punt 1, “het ondersteunen van de kwalitatieve uitbouw van de sportverenigingen via een doelgericht subsidiebeleid”. Er zullen dus problemen ontstaan als men dit artikel ongewijzigd goedkeurt. Wat zou een alternatief kunnen zijn?

Volgens de heer Deckmyn stelt VSF dat voor Sport op school de mogelijkheid open blijft en dat men daar tevreden mee is. In een bijzin stelt men echter de vraag of dit zal blijven bij de uitvoeringsbesluiten. Is men bevreesd dat dit niet zo zal zijn?

De heer *Chris Peeters* wenste vanuit VVSG enkel aan te tonen dat er in het Planlastendecreet uitdrukkelijk wordt gesteld dat er geen subsidiebeleid kan worden opgelegd aan lokale besturen. Deze paragraaf is daar in tegenspraak mee. Gemeenten gaan subsidies hanteren om lokale sportverenigingen te ondersteunen. Men wil echter niet uitsluiten dat het ook anders kan. De voorliggende regeling maakt het alleen maar mogelijk om het via een subsidiebeleid te doen.

De heer *Dany Punie*, ISB, heeft in zijn presentatie inderdaad gesteld dat het om een rondje besparen ging. In het decreet van 2008 was er maximaal 2,3 euro voorzien per inwoner. Daarvan was 1,5 euro bestemd voor structurele toelagen en 0,8 euro loonsubsidies. Geïndexeerd geeft die 2,3 euro in 2014 2,6 euro. Momenteel is er 2,4 euro ingeschreven. Dat is dus minder.

De heer *Paul Delva* informeert hoe en met welke criteria men de subsidiëring voor de gemeenschapscentra ziet gebeuren. De heer Sergier had het immers over de gemeenschapscentra “die een dergelijke eigen programmering hebben”.

De heer *Philippe De Coene* meent dat er vanuit de erfgoedsector een terecht pleidooi is gehouden voor de mogelijkheid om zich te organiseren en daarvoor een kader te creëren. Heeft men een zicht op de mogelijke budgettaire impact en mogelijke gevolgen?

Het onderzoek over de 1 euromaatregel loopt. Men hoopt dat de beslissing ter zake niet enkel van de budgettaire context moet afhangen. Hoe staat men eigenlijk tegenover de maatregel zelf?

De vraag om nog verdere hoorzittingen te organiseren zal in de commissie worden besproken.

De heer *Paul Sergier* legt uit dat men in 2001-2002 een groep cultuurcentra heeft afgesplitst die wel een subsidie ontvangen en een andere groep, de gemeenschapscentra, die geen subsidie meer krijgen. Dat is nooit door de sector verteerd. Die laatste beschouwen zichzelf net zo goed als een werkende instelling in het kader van het lokaal cultuurbeleid. De 500.000 euro van de voormalige minister moest dan verdeeld worden. Dat is gebeurd, in eerste instantie onder wie voordien als cultureel centrum bekend stond. Dat is onhoudbaar omdat het decreet stimuli biedt waardoor er heel wat gemeenschapscentra bijkomen. Vervolgens zijn die middelen overgeheveld naar het Participatiedecreet. Via allerlei mechanismen is het dan verdeeld.

Waar het in essentie om gaat, is de erkenning van de gemeenschapscentra en hun werking. Concrete voorstellen zijn moeilijk. Het budget bedraagt 500.000 euro en zou niet stijgen. Als het versplinterd moet worden over 260 gemeenten, vervalt het nut van de aanvraag om subsidie.

Voorts gaat het om de eigen werking, hoe beperkt of groot ook, en niet om de receptiviteit van de gemeenschapscentra, om de gemeenschapsvorming. Dat valt deels onder de coördinatiefunctie. De heer *Sergier* stelt voor om na te gaan of er niet een vrij strenge selectie mogelijk is op basis van objectieve criteria, waaruit kan worden opgemaakt voor welke gemeenschapscentra het budget precies bedoeld is. Een mogelijk selectie criterium kan zijn de financiële inbreng van de gemeenten in de werking van de gemeenschapscentra. De Vlaamse Gemeenschap zou dan in een opleg kunnen voorzien.

De heer *Bruno Vermeeren* kan niet meteen een kostenplaatje voor de belangenbehartiging voor de cultureel-erfgoedsector voorleggen. De primaire vraag is allicht om in een budget te voorzien zodat men ermee van start kan gaan. Een indicatie kan zijn wat in het decreet Lokaal Cultuurbeleid is opgenomen voor VVC en VVBAD en de daaraan toegewezen middelen.

Bij de 1 euromaatregel wil men vooral alle aspecten doorgelicht zien, zeker met het oog op de onvermijdelijke besparingen die zwaar doorwegen. Het lijkt de heer *Vermeeren* essentieel om de beoogde effecten onder de loep te nemen en na te gaan of die ook zijn bereikt. De sector wil dat de afwegingen zorgvuldig worden gemaakt en wil vooral betrokken worden.

Het Cultureel-erfgoedoverleg steunt tevens de vraag naar verdere hoorzittingen en wil ook daaraan meewerken.

De *voorzitter* dankt de sprekers voor hun interessante bijdrage. Het is nu aan de commissie om met de verstrekte informatie aan de slag te gaan.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Els KINDT
Bart CARON,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADJ	Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
BBC	beheers- en beleidscyclus
BIOS	Bewegen in Onderwijs en Sport
FOV	Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk
G-sport	Gehandicaptensport
ISB	Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
SVA	Sport voor Allen
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VJR	Vlaamse Jeugdraad
Vlabus	Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding
VRIND	Vlaamse Regionale Indicatoren
VSF	Vlaamse Sportfederatie
VVBAD	Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen
VVC	Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra
VVJ	Vereniging Vlaamse Jeugddiensten
VVP	Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk